

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Debora Herzová

Jak vést a motivovat nadané děti

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Marie Vacínová, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Debora Herzová

How to lead and motivate talented children

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Marie Vacínová, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 7. února 2016

Debora Herzová

Poděkování

Děkuji PhDr. Marii Vacínové, CSc., za odborné vedení, cenné rady a trpělivost při zpracování bakalářské práce. Dále děkuji Yvettě Blánarovičové a Veronice Šimůnkové za velmi vstřícný přístup a poskytnutí veškerých informací ohledně obecně prospěšné společnosti La Sophia.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá obecně prospěšnou společností La Sophia, která pomáhá hudebně a sportovně talentovaným dětem z dětských domovů a sociálně znevýhodněných rodin v rámci celé České i Slovenské republiky. Dělí se na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na vymezení základních pojmů v oblasti vývoje dítěte a vlivů, které na něj působí (vedení, motivace, vzdělávání a péče, prostředí, ve kterém vyrůstá), a činnost strategického řízení organizace. Praktická část popisuje jednotlivé činnosti obecně prospěšné společnosti La Sophia. Tato část se věnuje hlavnímu projektu této nadace a činnostem s ním spojeným (vyhledávání talentovaných dětí, vedení, vzdělávání, řízení, apod.). Poslední část je věnována smutným, leč pravdivým příběhům dětí z La Sophia, kterým nebyl dán do vínku snadný vstup do života.

Klíčová slova

Dětský domov, hudební a sportovní nadání, nadace, nadání, projekt La Sophia, sociálně znevýhodněná rodina, talentované děti, vývoj dítěte.

Annotation

This bachelor thesis looks into the charitable foundation La Sophia, which helps children with musical or sports talent from children's homes and socially disadvantaged families across the Czech Republic and Slovakia. This thesis is divided into a theoretical and a practical section. The theoretical part defines the basic terms in the area of child development and its effects, steering, motivation, education and care, environment in which a child grows up as well as the organisation's strategic management. The practical part analyses the individual activities of the La Sophia charitable foundation. It describes the main project of this foundation as well as additional associated activities (search for talented children, their guidance, education, steering etc.) The final part of this thesis is dedicated to sad, albeit true stories of children from La Sophia, who have not had an easy start of their lives.

Keywords

Children's homes, musical and sports talent, foundation, talent, La Sophia project, socially disadvantaged family, talented children, child development.

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VÝVOJ DÍTĚTE.....	11
1.1 Vliv na vývoj (nadání) dítěte	13
1.2 Vedení a motivace dětí	14
2 SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ	17
2.1 Rodina.....	18
2.1.1 Rodina úplná a neúplná	19
2.2 Sociálně znevýhodněná rodina.....	21
2.3 Dětský domov	22
2.4 Kojenecký ústav	23
2.5 Diagnostický ústav	24
3 SCHOPNOSTI	25
3.1 Talent	26
3.2 Výběr nadaných	28
3.3 Vzdělávání a péče o nadané	29
4 ŘÍZENÍ ORGANIZACE.....	32
4.1 Pyramida vitality	33
4.2 Definice potřeb	34
PRAKTICKÁ ČÁST	35
5 OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST LA SOPHIA	35
6 TALENT LA SOPHIA	37
6.1 Casting Talent La Sophia	39
6.1.1 Průběh castingů	40
6.2 Vyhledávání talentovaných dětí ze sociálně znevýhodněných rodin a dětských domovů	41
6.3 Soustředění Talent La Sophia.....	42
6.4 Galakonzert Talent La Sophia	44
6.4.1 Scénář večera (Průběh Galakonzertu Talent La Sophia 19. října 2015)	45
7 GALAVEČER LA SOPHIA	47
8 MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL LA SOPHIA	48
9 ŘÍZENÍ ORGANIZACE.....	49

9.1	Pyramida vitality obecně prospěšné společnosti La Sophia	51
9.2	Pyramida potřeb obecně prospěšné společnosti	53
10	PŘÍBĚHY DĚTÍ Z LA SOPHIA.....	55
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	59
	SEZNAM ZKRATEK	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

V naší neobyčejně zrychlené době dochází k obrovskému nárůstu nových technologií, sice nám usnadňují život, ale zároveň kvůli nim, zapomínáme na schopnosti, které nám byly dány. Dnešní děti jsou příslušníky digitální generace, která vyrůstá ve světě přesyceném elektronickými technologiemi a internetem. Od nejútlejšího věku používají mobilní telefony, tablety a počítače. Tyto technologie jsou už takřka klíčovým aspektem dospívání, rozvíjení identity, sociálních kontaktů. Panují však obavy, že pokud je přístup k těmto technologiím umožněn dětem ve velmi útlém věku, může to být pro správný vývoj jejich intelektových schopností nebezpečné. Díky narůstajícímu množství nových technologií všeobecně ubývají počty nadaných dětí. Nejde o to, že by už talentovaných nebylo tolik, že by už děti nechodily na nejrůznější zájmové kroužky a mimoškolní aktivity. Spíš o to, že svému případnému nadání nevěnují tolik času, kolik by měly. Tím pádem jejich zájem i nadání postupně zakrňují. Vyhledat nadané dítě, které by se chtělo svému umu intenzivně věnovat i do budoucna a rozvíjet ho, není v dnešní době zrovna lehkou záležitostí. Stále se ale najdou děti, které zájem rozvíjet svůj talent mají, stojí jim však v cestě nelehká životní situace, jež jim uzavírá cestu k potřebnému vzdělání či jiné formě kultivace zjevných vloh. Jak můžeme pomoci těmto dětem, které mají zájem o rozvoj svého talentu, ale rodinné zázemí, nebo materiální možnosti jim ho neumožňují?

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na obecně prospěšnou společnost La Sophia, která pomáhá hudebně a sportovně talentovaným dětem z dětských domovů a sociálně znevýhodněných rodin v rámci České a Slovenské republiky. Tyto děti často nemají žádnou počáteční motivaci ani možnost profesionálního vedení. Charitativní organizace La Sophia se snaží o systematické rozvíjení jejich nadání poskytnutím kvalitního vzdělávání, snaží se je dovést na prestižní specializované školy. Podporovat vzdělání a rozvíjet talent těchto dětí, je hlavním cílem této obecně prospěšné společnosti. Od dětí je vyžadován aktivní přístup a spolupráce se společností La Sophia a jejími ambasadory. Nezbytné jsou také výborné studijní výsledky dětí na školách, které jim společnost umožnila navštěvovat, pravidelné podávání informací o aktivitách, které vykonávají během celého roku, a konzultace ohledně dalšího rozvoje, profesního směřování apod.

Na rozdíl od obdobných organizací, jsou výsledky společnosti La Sophia záhy viditelné, snadno dohledatelné a mediálně popularizované (jedním z příkladů je loňská vítězka soutěže Česko Slovensko má talent, která byla objevena a několik let odborně vedena právě touto společností). Sponzoři investující peníze do dětí zapojených do projektu La Sophia, mají možnost získat veškeré informace o jejich studiu a na nejruznějších akcích pořádaných nadací sledovat jejich pokroky.

Cílem této práce je podhalit problematiku talentovaných dětí, které jsou ze sociálně znevýhodněných rodin a dětských domovů, a poukázat na jejich motivaci a vedení v rámci obecně prospěšné společnosti La Sophia.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na vymezení základních pojmů v oblasti vývoje dítěte a vlivů, které na něj působí (vedení, motivace, vzdělávání a péče, prostředí, ve kterém vyrůstá), a činnost strategického řízení organizace.

Praktická část bakalářské práce popisuje jednotlivé činnosti obecně prospěšné společnosti La Sophia. V této části je představen hlavní projekt nadace a jeho součásti (vyhledávání talentovaných dětí, vedení, vzdělávání, řízení, apod.). Poslední kapitola je věnována smutným, leč pravdivým příběhům dětí z La Sophia, kterým osud neumožnil snadný vstup do života.

Hlavním přínosem této práce je poukázat na činnost obecně prospěšné společnosti La Sophia, osvětlit způsoby vedení a motivace dětí ze sociálně slabých rodin a dětských domovů, které praktikuje.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ DÍTĚTE

„Zdravé, klidné prostředí s příznivými nejen fyzikálními, ale i společenskými podmínkami, pohodou i harmonií v soužití s ostatními lidmi zaručuje dobrý rozvoj zděděných vloh dokonce ještě před narozením, právě tak jako v celém dalším životě.“¹

Již v 19. stol. vznikla jedna z nejznámějších vývojových teorií, kterou představil slavný rakouský psycholog Sigmund Freud. Nebyl však jediný, kdo se touto problematikou zabýval. Mezi další známé psychology a filozofy, kteří se vývojovou teorií zabírali, patřili například: C. G. Jung, J. Piaget, L. Kohlberg a E. H. Erikson. S. Freud, který přišel s pěti fázovým konceptem, popisuje jednotlivé etapy dětského období od narození až po dosažení zralosti osobnosti a psychiky (puberta): orální, anální, falické, stagnace a genitální. Během těchto vývojových období, se u jedince vyvíjí tři složky osobnosti, které se vzájemně ovlivňují a významně se podílejí na formování obrazu jeho psychiky. ID, EGO a SUPEREGO jsou významnou součástí každého z nás.

Výchova rodičů má významný vliv na vznik SUPEREGA. Pokud rodiče nezahrnují dítě dostatečným množstvím lásky nebo je jejich výchova špatná (rozmazlenost), nedochází ke vzniku SUPEREGA, který představuje naše svědomí. EGO, které je prostředníkem mezi ID a SUPEREGEM vzniká v raném dětství. EGO je naše vědomé prožívání, které vytěšňuje do nevědomí negativní zážitky, traumata či jiná nepříjemná témata (ať už společensky či individuálně). Složka ID obsahuje naše pudy, vrozené a zděděné vlastnosti. Libido (princip slasti), které se v této složce nachází, je jedním z principů, které podle Freuda ovládají člověka. Druhým je princip reality, který na základě životních zkušeností a kultury potlačuje naše pudy. Erik Erikson, který se také zabýval vývojovou teorií, rozšířil Freudovu 5. fázovou teorii o dvě další (dospělost a stáří).

¹ VACÍNOVÁ, M., D. TRPIŠOVSKÁ a M. FARKOVÁ. *Psychologie*. 2. rozšířené vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, s. 64. ISBN 978-80-7452-008-2.

Vágnerová v publikaci *Dětství a dospívání* uvádí hned několik vývojových období, kterým se podrobně věnuje. Jde o období: prenatální, novorozenecké, kojenecké, batolecí věk, předškolní – věk hry, školní věk a období dospívání – adolescence.

V praktické části se zaměřuji na talentované děti z dětských domovů a sociálně znevýhodněných rodin ve věku od 8 do 18 let. K prvním projevům nadání (talentu) dochází v předškolním věku (věk hry).

Do předškolního věku jsou řazeny děti od 3 do 6 až 7 let. Začínají chodit do školky a na zájmové kroužky, kde se socializují. V tomto období už mají potřebu projevovat své kvality (chlubit se), díky čemuž může být odhaleno zmíněné nadání. Zároveň se učí pracovat s emocemi.

„Dítě získává schopnost své pocity stále více ovládat a dokáže je také zřetelněji a jemnějším způsobem vyjadřovat. Spolu s tím narůstá i schopnost porozumět pocitům vlastním, emočním projevům druhých lidí i schopnost vcítění (empatie).“²

V předškolním věku děti rády experimentují, a zkoušejí různé aktivity. Sklon k hudebním činnostem se podle Lenky Hříbkové projeví velice brzy. Smysl pro rytmus a pohyb, snahy reprodukovat písničku, pokusy ovládnout hru na hudební nástroj jsou jedny z prvních činností, které lze u dítěte pozorovat. Nesmíme zapomenout na pohybové aktivity, které se rozvíjejí již v batolecím věku (rozvoj samostatné lokomoce). Děti se následně velice rychle učí dalším pohybovým aktivitám. V předškolním věku už k nim patří například jízda na kole, plavání, tanec, hry s míčem.

Podle Hříbkové bylo v předškolním věku označování “nadané dítě” považováno za problematické. Jako vhodné označení se začal používat termín „nadané (talentované) chování“.

„Toto označení se používá v případech, kdy jsou u některých dětí předškolního věku pozorovatelné určité projevy chování, které se svou kvantitou a kvalitou liší od běžné interakce dítěte stejného věku s jeho okolím.“³

² LANGMEIER, J. a D. KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 96. ISBN 80-247-1284-9.

³ HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 19. ISBN: 978-80-86723-25-9.

Langmeier a Krejčířová ve své knize připomínají významného pedagoga Friedricha Froebela, který tvrdí, že „vývoj dítěte je ovšem spojitý, i když etapový proces, v němž přítomné navazuje na minulé a je zase předpokladem budoucího, tak jako nový výhonek vyrazí ze zdravého pupene a ne na každém stupni tím, co tento stupeň žádá“.⁴

1.1 VLIV NA VÝVOJ (NADÁNÍ) DÍTĚTE

Vývoj nadání je ovlivňován řadou faktorů, k nimž řadíme i faktory nepředvídatelné (náhodné). „Průběh psychického vývoje závisí na individuálně specifické interakci vrozených dispozic a komplexu různých vlivů prostředí.“⁵ Podle Vágnerové je tedy rozvoj osobnosti i psychických vlastností individuální a do značné míry se na způsobu zpracování nejrozličnějších podnětů (vnější vlivy) podílejí genetické předpoklady (dědičnost). Geny (alely) nesoucí genetické informace, se nacházejí na mateřských i otcovských chromozomech. Geny uložené na odlišných chromozomech se dědí nezávisle na sobě. Totéž však nemůžeme říct o genech uložených na stejném chromozomu, které by se podle Mendelova zákona o nezávislé kombinovatelnosti alel měly dědit společně.

Značný vliv na vývoj osobnosti a nadání dítěte má prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá. (Této problematice se věnuji v samostatné kapitole.)

„Vychovávaný žije v jistém prostředí (rodina, vrstevníci, lokalita, masmédia ap.), které nepochybně zanechává jisté stopy v utváření jeho osobnosti. Analogicky je totéž možno říci i o vychovateli. Jeho sociálně kulturní zázemí, sociální prestiž jeho profese, pracovní podmínky apod. ovlivňují jeho činnost, výkon jeho profese.“⁶

Autoři Kraus a Poláčeková v knize *Člověk-prostředí-výchova* uvádějí, že mimořádně pohybově nadané dítě může narodit do rodiny, která tyto predispozice nemá, čímž se oba faktory (dědičnost, prostředí) dostávají do rozporu.

⁴ FROEBEL, F. In: LANGMEIER, J. a D. KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 106. ISBN 80-247-1284-9.

⁵ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie 1. Dětství a dospívání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2005, s. 12. ISBN: 80-246-0956-8.

⁶ KRAUS, B. a V. POLÁČKOVÁ. et al. *Člověk-prostředí-výchova*. 1. vyd. Brno: Paido, 2001, s. 46. ISBN: 80-7315-004-2.

Vágnerová na vlivy prostředí nahlíží takto: „*Vlivy prostředí lze diferencovat podle jejich kvantity a kvality i podle období, kdy vývoj určitého jedince ovlivnily.*“⁷ Dále uvádí: „*pokud jsou vlivy prostředí kvantitativně či kvalitativně nepřiměřené, nemůže se dítě rozvíjet přijatelným způsobem (např. týrané a bité dítě se nebude rozvíjet zcela standardně). Vlivy prostředí mohou působit ve vztahu k různým psychickým odchylkám jako spouštěcí, zhoršující či udržující faktory.*“ (Tamtéž, s. 38).

1.2 VEDENÍ A MOTIVACE DĚTÍ

„Motus“ (pohyb) neboli motiv, je chápán jako důvod, proč se začne jedinec chovat jistým způsobem. Vzniká v momentě nabuzení potřeby a během vzájemného působení potřeb, se vytváří. Měli bychom rozlišovat pojem motiv a vnější motivující podnět neboli incentiva. Ta se stává motivem pouze v jistém vztahu k budoucímu motivu (např. jídlo je incentivou jen pro hladovéhoho).

Nakonečný ve své publikaci uvádí J. Nuttina, který chápe motivaci jako „*hypotetický proces, jehož podstatným znakem je zaměřování a energetizace chování*“⁸

Podle Nakonečného je motivace „*jednou ze složek psychické regulace činnosti: zajišťuje fungování učení, aktivizuje kognitivní a motorické systémy k dosahování určitých cílů, tj. podněcuje k chování, které udržuje dynamický růst osobnosti a její vnitřní rovnováhu.*“ (Tamtéž, s. 8) Také hovoří o motivu jako o psychickém důvodu chování a zabírá se myšlenkou variability chování u různých lidí.

Úkolem vychovatelů, kteří pracují s dětmi, je motiv dítěte dešifrovat a analyzovat. Po provedení analýzy má vychovatel možnost pochopit individuální chování dítěte a následně ho motivovat k práci. Nesmíme však zapomenout, že je chování jedince, důsledkem hned několika motivů, které mohou být různorodé. Působení vychovatele či učitele patří do tzv. vnějších motivů, kam se řadí i školní známky, odměny, pochvaly, tresty, ale i řada dalších vlivů z vnějšího prostředí. Vnitřním motivem jedince pak může

⁷ VÁGNEROVÁ, M. *Současné psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Portál s.r.o., 2014, s. 38. ISBN: 978-80-262-0696-5.

⁸ NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1996, s. 12. ISBN 80-200-0592-7.

být potřeba sociální, poznávací, zájmová či potřeba dosáhnout kvalitního výkonu, úspěchu, atd.

Motivovat, vést a zároveň vzdělávat nadané dítě, můžeme pomocí médií či institucí, na které se obrátíme. Mezi tyto instituce patří např.:

- školy (základní, střední a vysoké);
- střediska volného času;
- základní umělecké školy;
- nestátní organizace zabývající se danou problematikou;
- psychologické poradny;
- zahraniční stáže a stipendia;
- soutěže a olympiády;
- internetové kurzy a internet;
- odborné a edukační publikace;
- média.

Manželé Fořtíkovi v knize *Nadané dítě a rozvoj jeho schopností*, uvádějí vhodné formy a zásady komunikace při práci s nadanými dětmi, jak popisuje L. Hříbková.

1. Neautoritativní komunikace – děti mají strach z narušení své autonomie autoritativním stylem výchovy rodičů (příkazy a zákazy bez vysvětlení), který vede k neporozumění a následně k uzavření se do sebe.
2. Pozorné naslouchání – nadané děti obvykle bývají již v předškolním věku komunikativnější, a proto vyžadují pozorné naslouchání.
3. Nenutit nadané dítě do činnosti – tyto děti potřebují větší prostor pro vynalézavost a objevování nových principů. Do jisté míry bychom neměli narušovat jejich vlastní, přirozenou touhu.
4. Prostor pro prezentaci dítěte – pocit uznání, obdiv dospělých a dostatečná chvála, jsou pro osobnostní rozvoj velice důležité, a vedou k chuti dítěte prezentovat své nápady, myšlenky či výtvary.
5. Provádět společné hodnocení činností – učitelé, vychovatelé či rodiče, by měli brát v potaz, že děti jsou velice citlivé na kritiku. Nejlepší možnou variantou je nechat dítě, aby svůj výsledek (výkon) zhodnotilo nejdříve samo a teprve následně s ostatními.

Pro vedení nadaných dětí je třeba mít vlastnosti vychovatele a zároveň manažera. Často se setkáváme s neefektivním přístupem, které vede k demotivaci. Podle Fořtíkových by pouze nerozumný rodič „*trval na tom, aby byl jeho nadaný potomek integrován ve škole, kde není ani vůle vedení, ani vůle učitelů specificky se nadanému dítěti věnovat a respektovat jeho netypické vzdělávací potřeby.*“⁹

Znalost potřebných dovedností, vědomostí a psychologie, je pro správné a úspěšné vedení nadaných dětí naprosto zásadní.

Stephen R. Covey ve své knize *8. návyk (Od efektivnosti k výjimečnosti)* vymezuje několik teorií vedení dětí a mládeže. Mezi jeho teorie patří např.:

- Teorie osobnostních rysů a Teorie charismatického vývoje – z názvu můžeme rozpoznat, že se jedná o charismatického vedoucího, který nepotřebuje mít moc či autoritu pro získání lidí (dětí).
- Situační teorie a Vedení na základě schopností – vedoucím může být kdokoli, pokud k tomu je vhodná příležitost a disponuje potřebnými schopnostmi.
- Teorie rolí – vedoucí musí přijmout předem vytvořenou roli, která souvisí s konkrétním chováním.
- Lídr jako učitel, Vedení jako služba – vedoucí může být ve funkci učitele nebo sloužícího, který jim pomáhá v dosažení vytyčených cílů.

Motivace vyjadřuje vždy osobnost jejího subjektu – osobností se zde rozumí organizovaný celek duševního života člověka, jehož centrem je ego,“ uvádí Nakonečný¹⁰ O této složce, jejíž motivační funkcí je zvyšování pozitivního sebehodnocení, se zmiňují hned v první kapitole. Nakonečný také zmiňuje psychologa Allporta, který rozlišuje ego-angažovanou motivaci a ego neangažovanou motivaci (spánek, jedení, odpočinek).

⁹ FOŘTÍK, V., J. FOŘTÍKOVÁ. *Nadané dítě a rozvoj jeho schopností*. 1.vyd. Praha: Portál, 2007, s. 39. ISBN 978-80-7367-297-3.

¹⁰ NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1996, s. 56. ISBN 80-200-0592-7.

2 SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Sociální prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá, má významný vliv na jeho psychický vývoj nadání, které značně ovlivňuje. Vágnerová uvádí, že „*vlivy prostředí nepůsobí stejně v různých vývojových fázích, protože nejsou stejně zpracovány a mohou mít pro daného jedince jiný význam. Kromě toho platí, že minulá zkušenost obvykle nějak ovlivňuje další vývoj i reakce na nové podněty.*“¹¹

Každé dítě nemá štěstí vyrůstat v dobře fungující rodině. Jaká to je? Podle Matějčka a Dytrycha taková, která zcela uspokojuje veškeré základní psychické potřeby dítěte, dopřává mu pocit jistoty, stability, smysluplnosti, otevřené budoucnosti. A poskytuje mu dostatečné množství podnětů k vývoji a osvojování společenských hodnot. Řada dětí vyrůstá v neúplných rodinách, které se často stávají sociálně znevýhodněnými, nebo v ústavních zařízeních (např. dětské domovy a kojenecké či diagnostické ústavy).

Autoři Kraus a Poláčková, se k významu prostředí vyjadřují takto: „*Jestliže zpočátku života člověka se více prosazují znaky, s nimiž se člověk narodil, pak v průběhu života se tento poměr do jisté míry mění a více poznamenávají život a jednání člověka podmínky, v nichž vyrůstal a vyvíjí se (prostředí, výchovné vlivy).*“¹² Dále hovoří o tom, že člověk do sebe hned po narození automaticky „nasává“ veškeré dění a vjemy, které ho obklopují. Právě tyto vlivy bývají mnohdy silnější než ty, které přicházejí v pozdějším období (např. ve škole). Tyto vlivy mají později za následek jistý rozpor s tím, co si jedinec během dospělosti osvojil.

P. I. Berger ve své knize *Pozvání do sociologie* uvádí, že působení různých sociálních prostředí nemusí konvenovat, často může být dokonce protikladné (rodina, přátelé, spolužáci). Následně popisuje případ dítěte, které projevovalo velký zájem o komorní hudbu. V důsledku obrovského tlaku bylo nuceno změnit tento zájem za jiný, který byl ve větším souladu se zájmy jeho rodiny, přátel atd. Zde vidíme případ, kdy je působení rodiny a nejbližšího okolí negativní. Vlivy rodiny však nepůsobí pouze negativně!

¹¹ VÁGNEROVÁ, M. *Současné psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Portál s.r.o., 2014, s. 37. ISBN: 978-80-262-0696-5.

¹² KRAUS, B. a V. POLÁČKOVÁ. et al. *Člověk-prostředí-výchova*. 1. vyd. Brno: Paido, 2001, s. 104. ISBN: 80-7315-004-2.

2.1 RODINA

Podle Krause a Poláčekové můžeme chápat rodinu jako institucionalizovaný sociální útvar, který se skládá alespoň ze tří osob, přičemž mezi nimi dochází k příbuzenským, rodičovským či manželským vazbám. O rodině hovoří také jako o dynamickém systému, který popisují takto: „*Rodina je dynamický systém, který reprodukuje svoje základní podmínky především a hlavně tím, že původní předpoklad svého vzniku (narození dítěte) mění na svůj výsledek, který se stává potenciálním východiskem vzniku dalšího, nového systému (nové rodiny).*“¹³ Podobný názor na rodinu má i sociolog Anthony Giddens, který ji vnímá jako „*skupinu jedinců spojených pokrevními svazky, manželstvím nebo adoptí, která vytváří ekonomickou jednotku a její dospělí členové zodpovídají za výchovu dětí.*“¹⁴

Kraus a Poláčeková podle míry úspěšného plnění funkcí rozlišují tři typy rodiny:

- **Rodina funkční** – zdárně plní všechny své funkce.
- **Rodina afunkční** – má občasné problémy s plněním některých funkcí, které však nenarušují a výrazně neovlivňují život rodiny a vývoj dítěte. Podle doktora Dunovského však i takováto rodina dítě ohrožuje natolik, že často dochází k jeho odebrání a umístění do dítěte, ústavní, náhradní rodinné péče, atd.
- **Rodina dysfunkční** – nedokáže plnit své základní funkce, postupem času dochází k jejímu rozpadu, silně ovlivňuje vývojový proces dítěte.

Podle dotazníku funkčnosti rodin, který vypracoval nedávno zesnulý doktor Jiří Dunovský, je třeba škálu obohatit o **rodinu problémovou**. Většinou nedokáže plnit své funkce, ale na rozdíl od rodiny dysfunkční je s odbornou pomocí schopna problémy efektivně řešit.

¹³ KRAUS, B. a V. POLÁČKOVÁ. et al. *Člověk-prostředí-výchova*. 1. vyd. Brno: Paido, 2001, s. 78. ISBN: 80-7315-004-2.

¹⁴ GIDDENS, A. *Sociologie*. 1.vyd. Praha: Argo, 1999, s. 552. ISBN 80-7203-124-4.

Dobře fungující rodina by měla hmotně zabezpečit své členy, vytvářet výchovné prostředí, pečovat o psychické i fyzické zdraví svých členů, dbát o kulturní návyky dětí, chránit, podporovat, usměrňovat, a hlavně nešetřit projevy vzájemné lásky.

Podle Heluse „v rodině probíhá tzv. *primární socializace – realizuje se v ní první kontakt dítěte se společností a kulturou.*“¹⁵ Díky primární socializaci dochází ke vzniku rozvoje vztahů k sociálnímu okolí, druhým lidem, ale i k sobě.

V některých rodinách se setkáváme s dlouhodobými vychovateli. Obvykle zastupují rodiče, kteří jsou zaneprázdnění a nezvládají se postarat o potomky. Dítě, které je od narození v péči vychovatelů nemá vytvořené dostatečně silné pouto k matce či otci. Citové strádání obvykle kompenzuje silnějším poutem k vychovateli. Matějček a Dytrych uvádějí, že „*příchod nového vychovatele do rodiny, ať už v jakékoli právní formě, znamená vždy vážný zásah do rodinného systému.*“¹⁶ Pokud rodiče neposkytují potomkovi dostatek mateřské lásky a času, důsledky jsou pro obě strany vždy negativní. Matějček upozorňuje: „*Dítě za své rodiče přijímá ty, kdo se k němu mateřsky a otcovsky chovají – a je pro ně zcela nepodstatné, zdali tihle „jeho“ lidé na to mají či nemají potvrzení z porodnice.*“¹⁷

2.1.1 RODINA ÚPLNÁ A NEÚPLNÁ

Pokud hovoříme o rodině úplné, která se skládá minimálně ze tří členů, mělo by mezi nimi podle Krause a Poláckové docházet k příbuzenským, rodičovským či manželským vazbám. Otázkou je, zda můžeme za úplnou rodinu považovat nesezdaný pár, který vychovává dítě, rodiče, kteří nejsou biologičtí či homosexuální páry, které se starají o děti. V předchozí kapitole cituji Z. Matějčka, který upozorňuje, že dítě za své rodiče považuje ty, kdo mu dávají lásku, pečují o ně. Nemusí tedy jít o skutečné biologické rodiče.

¹⁵ HELUS, Z. *Sociální psychologie pro pedagogy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, s. 135. ISBN 978-80-247-1168-3.

¹⁶ MATĚJČEK, Z. a Z. DYTRYCH. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha: Galén, 1994, s. 154. ISBN: 80-85824-06-X.

¹⁷ MATĚJČEK, Z. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. 1. vyd. Praha: Portál, 1994, s. 16. ISBN 80-85282-83-6.

Podle údajů Českého statistického úřadu¹⁸ bylo v roce 2001 v České republice přibližně 2,3 milionu úplných rodin, vychovávajících přibližně 1,09 milionu závislých dětí. Je nutné upozornit, že k úplným rodinám ČSÚ řadí i ty bez dětí (již domovy opustily). K nejčtetnějším patří rodiny dvoudětné. Rodin, kde spolu žijí druh a družka, je pouze 125 000. Nezaměstnanost se v úplných rodinách vyskytovala ve 177 000 případech.

Uvedme několik typů neúplných rodin:

- Rodina tvořená jedním rodičem a dítětem, druhý rodič platí alimenty (většinou po rozvodu).
- Rodina tvořená osamělou matkou či otcem a dítětem (úmrť, emigrace, vazba, atd.).
- Rodina tvořená z jedním rodičem, jedním dítětem a dalším příbuzným.

Mühlpachr ve své knize cituje Homolu, „*nepřítomnost otce v rodině působí podle řady odborníků nepříznivě; např. na schopnost navazování kontaktu s vrstevníky, vyvolává neklid, nedisciplinovanost, pocity křivdy a méněcennosti, zvyšuje agresivní a nevázané chování.*“¹⁹

Za neúplnou rodinu bychom mohli považovat i jednoho rodiče, který žije s partnerem či partnerkou a společně vychovávají dítě. Typickým a bohužel i častým důvodem vzniku neúplných rodin je rozvod. „*Rozvod manželství a rozpad rodiny má své aspekty etické, sociální, právní, emoční, ale také velmi důležité aspekty mentálně hygienické,*“²⁰ uvádějí Matějček a Dytrych. „*Rozvod má četné rozporné charakteristiky, protože může být považován za určité základní společenské sanační opatření, které má zamezit nesouladu a těžkým konfliktům mezi manželi, má skončit problematické spolužití a umožnit další životní perspektivy.*“ (Tamtéž, s. 133)

Rozvod, který by měl ukončit nesoulady a konflikty mezi manželi bohužel často nesplní svou roli. Mnohdy dochází k dalším, ještě vystupňovanějším konfliktům a stresům,

¹⁸ Český statistický úřad [online]. 20. 12. 2014 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/41n2-02-ziskane_ze_sldb_2001-1_uplne_rodiny

¹⁹ HOMOLA, M. In: MÜHLPACHR, P. *Sociopatologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 149. ISBN 978-80-210-4550-7.

²⁰ MATĚJČEK, Z. a Z. DYTRYCH. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha: Galén, 1994, s. 133. ISBN: 80-85824-06-X.

které negativně dopadají nejen na rozvedený pár, ale i na potomky. Rozvod patří k faktorům, které negativně ovlivňují vývoj dítěte.

Podle Českého statistického úřadu²¹ žilo v roce 2001 v České republice přibližně 576 000 neúplných rodin (nejčastěji rozvedené ženy s potomky), v nichž žilo přibližně 343 000 závislých dětí. Nezaměstnaných bylo v těchto neúplných rodinách 40 000. Poměrně značné množství neúplných rodin žije v jednom bytě s jinými rodinami (obvykle jde o byt prarodičů). Největší množství neúplných rodin bylo zjištěno na Karlovarsku, v Chebsku, na Plzeňsku, Havlíčkovobrodsku, Sokolovsku, Pelhřimovsku, Žďársku, Rokycansku, v Praze a Brně.

Rodiny, kde je živitelem pouze jedna osoba (matka nebo otec), jsou často sociálně znevýhodněné.

2.2 SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÁ RODINA

Většina lidí si pod pojmem *sociálně znevýhodněná rodina* představí romskou populaci, avšak romské rodiny nejsou jediné, které do těchto znevýhodněných rodin spadají. Jde o jakoukoli rodinu, která má nízké sociální postavení, není schopna uživit své členy, bere sociální dávky, nedokáže uspokojit základní fyzické a mentální potřeby dětí. Rodiny, které se ocitají v těchto nepříznivých podmínkách, jsou např.:

- Rodiny neúplné, kde je samoživitelem jeden rodič. Příčinou bývá rozvod, úmrtí, pobyt ve vězení
- Rodiny, kde je jeden z rodičů závislý na alkoholu či jiných drogách (v horších případech jsou závislí oba rodiče).
- Rodiny, kde je jeden rodič nezaměstnaný a druhý není schopen rodinu uživit (v horších případech jsou nezaměstnaní oba rodiče).
- Rodiny, kde má jeden z rodičů zdravotní či jiný handicap (v horších případech oba).

Děti vyrůstající v těchto rodinách se ocitají v těžkých životních situacích. Vzniklé okolnosti je nutí chodit na brigády a vydělávat si na základní lidské potřeby (jídlo, pití,

²¹ Český statistický úřad [online]. 24. 2. 2003/20. 12. 2014 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/41n2-02-ziskane_ze_sldb_2001-2_neuplne_rodiny

oblečení). V krajních případech vydělané peníze odevzdávají rodičům, kteří je utrácejí za alkohol či drogy. Děti mladšího věku však nemají ani tuto šanci, protože legislativa dětskou práci neumožňuje. Pochopitelně nemají možnost rozvíjet své schopnosti, navštěvovat zájmové kroužky, základní umělecké školy či sportovní kluby.

V rámci své bakalářské práce jsem se zeptala dětí z projektu Talent La Sophia, které spadají do sociálně znevýhodněných rodin, na otázku, co si představují pod pojmem sociálně znevýhodněná rodina. Některé uvádím:

- *„Sociálně znevýhodněná rodina je taková, která nemá dost finančních prostředků na to, aby uživila rodinu.*
- *Sociálně znevýhodněná rodina nemá tolik možností jako jiné rodiny.*
- *Tato rodina nemá tolik finančních prostředků, aby rozvíjela svoje děti.*
- *Jeden z rodičů může být například alkoholik, rozvedou se a nemají peníze například na naše kroužky, kde bychom se chtěly zlepšovat.*
- *Vnímám to tak, že když odejde jeden rodič, tak jsou potom v té rodině na všechno sami.“*

2.3 DĚTSKÝ DOMOV

V České republice se setkáváme se dvěma základními typy náhradní výchovy. Prvním je ústavní péče a druhým je náhradní rodinná péče. *„Děti mohou být vychovávány v ústavech buď na základě rozhodnutí o ústavní výchově, nebo ochranné výchově, nebo z rozhodnutí rodičů“²²*

V dětských domovech jsou umístěny děti ve věku od tří do osmnácti let či nezletilé matky s dětmi. Díky speciální smlouvě se zařízením, zde můžou zůstat i děti starší 18. let. Jde o nezaopatřené svěřence, kteří se teprve připravují na budoucí povolání. Děti do 3. let jsou umístěny v kojeneckých ústavech, odkud přecházejí do dětských domovů, náhradní rodinné péče či jiné ústavní péče (zařízení, která se starají o děti s nařízenou ústavní výchovou, např. Klokánek). Jak v těchto speciálních ústavech, tak v pěstounských rodinách jsou obvykle vychovávány ve skupinách rodinného charakteru (sourozenci bývají ponecháváni spolu).

²² KOVAŘÍK, J. *Náhradní rodinná péče v praxi*. Praha: Portál, 2004, s. 130. ISBN 80-7178-957-7

Standardní dětské domovy patří do stejné skupiny jako kojenecké a diagnostické ústavy, o kterých se krátce zmíním v dalších podkapitolách. Dětské domovy jsou dvou typů:

- **Dětské domovy rodinného (bytového) typu** jsou rozděleny na bytové jednotky, kde žije skupina dětí různého věku a pohlaví se svými vychovateli, kteří se o ně starají. Tento typ zařízení se podobá normální rodině.
- **Dětské domovy klasického typu** fungují pro všechny děti stejně. Děti jsou rozděleny podle věku do skupin, kde se střídají vychovatelé. Jejich výchovný program je jednotný stejně jako provozní řád.

Jiné formy péče, které se starají o opuštěné děti, jsou náhradní rodiny. Do těchto náhradních rodin spadá:

- osvojení (adopce);
- pěstounská péče individuální;
- pěstounské péče ve zvláštním zařízení – rodinná skupina;
- pěstounská péče ve zvláštním zařízení – SOS dětská vesnička.

„Náhradní rodinnou péči je možné definovat jako sociální opatření ve prospěch dítěte, o než se jeho vlastní rodiče nemohou nebo nechtějí starat, anebo z vážných důvodů není žádoucí, aby se starali. Má dítěti úplně nebo částečně opuštěnému umožnit, aby vyrůstalo v rodinném prostředí, které by uspokojovalo jeho základní psychické potřeby, harmonicky rozvíjelo jeho osobnost a připravovalo je pro uspokojivé společenské zařazení.“²³

2.4 KOJENECKÝ ÚSTAV

Kojenecké ústavy, řazené do ústavního zařízení, slouží dětem do 3 let, které z mnoha důvodů potřebují náhradní výchovu. Tyto ústavy poskytují těmto opuštěným dětem náhradní péči, a tím nahrazují absenci rodiny, která není schopna se o tyto děti postarat. Hlavním úkolem je zabezpečit těmto dětem veškerou zdravotní, sociální a výchovnou

²³ MATĚJČEK, Z. a Z. DYTRYCH. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha: Galén, 1994, s. 166. ISBN: 80-85824-06-X.

péči, náhradní rodinnou péči, sociální prostředí a návštěvu mateřské školy. Drtivá většina dětí v kojeneckých ústavech má psychický či zdravotní handicap. Děti vyrůstající v kojeneckých ústavech pocházejí z rodin drogově závislých (alkohol, drogy), týraných, zanedbávaných, zneužívaných a sociálně slabých. Setkáváme se zde i s dětmi, jejichž rodiče jsou ve výkonu trestu. Tyto děti jsou často nakaženy virem HIV či TBC (tuberkulózou). Kojenecké ústavy se starají o umístění dětí do další péče. Děti, které se nemohou vrátit zpět do své rodiny, přecházejí do náhradní rodinné péče či ústavní péče. Při umisťování dětí do těchto zařízení, se ústav snaží, aby sourozenci vyrůstali vždy spolu. Dalším úkolem je poskytnout těmto dětem pocit zázemí a lásky, který je pro ně vedle uspokojení základních biologických potřeb, velice důležitým bodem.

2.5 DIAGNOSTICKÝ ÚSTAV

Diagnostický ústav je školské zařízení, které se stará o opuštěné děti obvykle po dobu 8. týdnů. Chovanci jsou rozděleni do skupin podle pohlaví a věku. V diagnostickém ústavu proběhne komplexní vyšetření zdravotního stavu, na jehož základě jsou děti umisťovány do ústavních zařízení s volnými kapacitami. Může jít o dětské domovy či výchovné ústavy. V některých případech může být dítě umístěno do tzv. smluvní rodiny. Do diagnostického ústavu mohou dítě umístit i sami rodiče. Plní především preventivní a výchovnou funkci. Pečuje o děti, které mají nařízenou ústavní či ochrannou výchovu, do které spadají děti zadržené na útěku z jiných zařízení. Úkoly výchovné, vzdělávací, diagnostické, organizační, koordinační či sociální, jsou další podstatnou funkcí, které plní tyto ústavy pro potřeby svých dětí.

Sociální prostředí (vnější podmínky), ve kterém jedinec vyrůstá, má značný vliv na úroveň jeho schopností.

3 SCHOPNOSTI

Schopnosti, které se rozvíjejí v procesu učení, patří mezi tzv. složky osobnosti. Tradiční psychologie osobnosti jich rozlišuje 5 až 7. Podle Smékala jsou to stavba těla, temperament, motivace, charakter, jáství a životní dráha. „*Schopnost je na základě vloh zformovaný předpoklad k dosahování určité úrovně výsledků v poznávacích, motorických a sdělovacích činnostech*“,²⁴ uvádí mimo jiné Smékal.

Schopnosti bychom neměli ztotožňovat s vědomostmi! Vlohy, které jsou podle většiny autorů základem schopností, jsou na rozdíl od schopností vrozené. Můžeme je dělit na vlohy pro abstrakci či symbolizaci, senzorické, motorické a zvláštní kategorii vloh pro sociální podněty a obsahy. Musíme brát v potaz, že ne každá vloh se stane schopností, a ne každou schopnost můžeme kultivovat.

Velkou roli při rozvoji schopností hraje vnější stimulace, která podle Smékala „*vytváří elementární dovednosti, ty se usazují a zobecňují ve schopnostech, které umožňují další zdokonalování dovedností atd.*“ (Tamtéž, s. 301)

Podle Meiliho je schopnost „*úhrn psychických podmínek, které jsou nutné k provedení nějaké činnosti*“.²⁵ Velice důležité je rozlišovat psychické (subjektivní) a nepsychické (objektivní) podmínky, které ovlivňují projevy daných schopností. Motivace není jediným faktorem, podstatnou roli hrají vnější podmínky, především rodinné prostředí. K významové záměně dochází mezi pojmy vlohy a nadání. Nadání je často definováno jako mimořádně velká vloh.

Podle Nakonečného jsou schopnosti „*chápány jako naučené, získané dispozice na rozdíl od nadání, které je chápáno jako vrozené předpoklady k výkonu.*“ (Tamtéž, s. 95) Měkota a Novosad hovoří o schopnosti jako o genetickém rysu (vlastnosti), který působí na kognitivní a motorické činnosti. Díky schopnostem můžeme mezi lidmi pozorovat výkonnostní rozdíly.

Schopnosti bychom mohli jednoduše rozdělit na obecné a speciální.

²⁴ SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti*. 1. vyd. Brno: Barrister&Principal, 2002, s. 50. ISBN 80-85947-80-3.

²⁵ MEILI, R. In: NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. 2.vyd. Praha: Academia, 1998, s. 94. ISBN 80-200-0628-1.

- Obecné se uplatňují ve více druzích činností. Do obecných schopností řadíme inteligenci, řeč, chůzi.
- Speciální se uplatňují pouze při činnostech určitého druhu. Do speciálních schopností patří schopnosti sportovní, hudební, výtvarné, organizační, pracovní, apod.

„Dosahují-li schopnosti úrovně talentu (a tím spíše i geniality), zdá se, že rozhodující roli v jejich uplatnění hraje kromě motivace (motiv orientace na výkon) také tvořivost, kterou se psychologie v poslední době zabývá jako samostatnou výkonovou dispozicí,“ uvádí Smékal.²⁶

3.1 TALENT

Talent, nadání či genialita patří do speciálních schopností, kam řadíme např. hudební, výtvarné, pohybové, matematické či lingvistické schopnosti. Nadání, talent a genialitu můžeme definovat takto:

- Nadání je souboru vloh a vrozených předpokladů.
- Talent jsou získané schopnosti.
- Genialita je chápána jako mimořádný talent.

„Talent se zpravidla vyjadřuje v určité oblasti. Nadání je základním rysem osobnosti talentovaného člověka, jenž mu umožňuje přenést talent na vyšší roviny. Výrazové možnosti jsou z kulturního a společenského hlediska rozšířené. Genialita je vzácný fenomén, který má ještě mnohem větší výrazové možnosti, jež talent, pochopení a uplatňování nadání i v mezinárodním srovnání povznáší na ojedinělý jev,“ uvádí Landau.²⁷

Lenka Hříbková, autorka knihy *Základní témata problematiky nadaných*, používá ve své práci nadání a talent jako synonymum. Je toho názoru, že stanovení smysluplného odlišení mezi těmito výrazy je v současné době problematické. Dále zmiňuje řadu odborníků (F. J. Mönks, I. H. Ypenburg, V. Dočkal, A. J. Tannenbaum aj.), kteří rovněž

²⁶ SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti*. 1. vyd. Brno: Barrister&Principal, 2002, s. 319. ISBN 80-85947-80-3.

²⁷ LANDAU, E. *Odvaha k nadání*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2007, s. 39. ISBN 978-80-86903-48-4.

tyto dva pojmy nerozlišují. Zmiňuje však také kanadského profesora Francoyse Gagného, který je rozdílného názoru. „*Nadání vymezuje jako biologicky dané, přirozené schopnosti nebo vlohy a talent jako již rozvinuté schopnosti a získané dovednosti. Faktory prostředí považuje za katalyzátory, které umožňují rozvoj nadání v talent.*“²⁸ Francoys Gagné hovoří o talentu jako o důsledku dlouhodobého cvičení, které přináší mistrovské výsledky. Faktory prostředí (rodina, škola, aj.) mohou ovlivnit veškerý vývoj nadání, který se podle názoru Gagného rozvíjí v talent. (O problematice vlivu prostředí na rozvoj schopností jsem se zmínila již v předchozí kapitole.)

Někteří autoři pracují s pojmem „vysoké nadání“, které spojují s intelektuálními schopnostmi. Jiní hovoří o vysokém nadání jako o mimořádném nadání ve vícero oblastech nebo spojené s vysoce nadprůměrnými výsledky IQ testů. Opakem tohoto pojmu, je výraz „talent“, který spojují se schopnostmi v oblasti sportu či výtvarného a hudebního umění.

Za mimořádně talentované dítě lze podle Lenky Hříbkové považovat dítě:

- „*kteří velmi záhy ve svých projevech manifestuje vývojovou akceleraci a je těmito projevy nápadné ve srovnání s vrstevníky;*
- *kteří podává v určité oblasti (i nekognitivní) vynikající výkony, které jsou ve srovnání s vrstevníky z hlediska kvantity či kvality výjimečné;*
- *u kterého byl opakovaně zjištěn osobnostní potenciál pro podávání mimořádných výkonů, který se však dosud ve výkonech v daných oblastech běžně neprojevuje (např. intelektový, tvořivý, popř. silný zájem o určitou oblast nebo několik oblastí lidské činnosti projevující se např. vytrvalostí při řešení úkolů v dané oblasti a neobvyklými znalostmi aj.)*“²⁹

Velice často dochází k situaci, kdy rodiče dítě za nadané nepovažují. V tomto případě je s nimi velmi těžké navázat jakoukoli spolupráci. Mnohdy odmítají podporovat a rozvíjet nadání svého dítěte. Proč tomu tak je? U sociálně znevýhodněných rodin obvykle dochází k finančním problémům. Sociálně znevýhodněné rodiny mívají nedostatek

²⁸ GAGNÉ, F. In: HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 9. ISBN: 978-80-86723-25-9.

²⁹ HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 11. ISBN: 978-80-86723-25-9.

financí. Zaplatit školné v uměleckých školách či sportovních klubech je pro ně nemožné. V některých rodinách dochází k situacím, kdy si rodič nepřeje, aby jeho dítě bylo lepší, případně mělo více možností, než on sám. V neposlední řadě nesmíme zapomenout na myšlenku Bergera, který uvádí, že sociální prostředí působí různými tlaky na své okolí. Díky tlakům rodiny či okolí je dítě nuceno změnit svůj zájem.

V rodinách, které si nadání dítěte uvědomují, se zase setkáváme s jeho přeceňováním, nezdravou ctižádostivostí a nerealistickými očekáváními. Rodiče se často dožadují, aby se s jejich dětmi zacházelo jako s mimořádně nadanými. Snaží se ovlivňovat výuku a vyžadují specifický přístup učitelů. V důsledku nadměrných očekávání rodičů často dochází k neurotizaci nadání.

3.2 VÝBĚR NADANÝCH

Hříbková výběrem nadaných rozumí „*takové vyhledávání nadaných, kdy jediným nebo hlavním kritériem pro posuzování nadání je podávaný výkon v dané oblasti a pouze nejúspěšnější děti, které mimořádné výkony v této oblasti podávají, jsou zařazeny do speciálních edukačních nabídek pro nadané.*“ (Tamtéž, s. 39)

Podle Hříbkové se k výběru nadaných používají metody pedagogické, psychologické a alternativní. Pedagogické metody často převažují při prvotní identifikaci. Posuzování a doporučení učitele patří k nejstarším metodám. Později se začaly vytvářet posuzovací škály, které zvýšily spolehlivost hodnocení učitelů. K dalším pedagogickým metodám patří posuzování spolužáků, didaktické testy, školní známky či výsledky soutěží. Z psychologických metod se nejčastěji používají skupinové a individuální testy inteligence. Nesmíme však zapomenout ani na testy kreativity a divergentního myšlení, které rovněž spadají do psychologických metod.

Při identifikaci a výběru nadaných nás také zajímá jejich motivace. K jejímu zjišťování slouží motivační dotazníky nebo motivační rozhovory. Během rozhovoru nejlépe zjistíme motivace nadaného. Alternativní metody jsou vhodné především pro identifikaci sportovního nadání. Používají je sportovní lékaři, psychologové, antropologové.

Manželé Fořtíkovi rozdělili identifikační metody na objektivní a subjektivní. K objektivním patří IQ testy, didaktické testy, testy kreativity či standardizované testy

výkonu, prováděné odborníky. Subjektivní metody lze přirovnat k pedagogickým. Nadaný je posuzován učiteli, spolužáky, rodinou. Důležitým posudkem je také zapojení nadaného do soutěže či hodnocení výsledků jeho činnosti (kresba, skup. projekty atd.)

Podle Hříbkové se nejčastěji při klasifikaci nadání setkáváme s *„členěním nadání podle druhů činnosti, ve kterých se nadání demonstruje. Mluvíme pak o nadání hudebním, výtvarném, jazykovém, matematickém, sportovním apod. V případě umění se nadání dále člení např. na výtvarné, hudební, taneční, dramatické, přičemž lze ještě dále tato nadání konkretizovat. V rámci sportovního nadání hrají důležitou úlohu nejen fyzické předpoklady, ale rovněž intelekt jeho nositele. Sportovní nadání může být demonstrováno výkony ve vytrvalostních, rychlostních, silových a v mnoha dalších sportech.“*³⁰

V knize *Základní témata problematiky nadaných* upozorňuje na signály jak intelektového, tak hudebního nadání, které můžeme pozorovat již v předškolním věku.

3.3 VZDĚLÁVÁNÍ A PÉČE O NADANÉ

Hříbková uvádí, že *„pokud těžiště výchovně-vzdělávací péče o nadané spočívá především v mimoškolních aktivitách, znamená to, že zejména mimoškolní instituce a systém mimoškolních činností mládeže realizovaný v dané zemi má zabezpečovat rozvoj „silných stránek“ nadaných.“*³¹ Dále hovoří o rodičích, kteří nesou za rozvoj nadání dítěte velkou odpovědnost. Měli by mít o různých možnostech rozvoje nadání přehled a informace a dítěti rozvoj umožnit. Možnosti, kde se mohou děti rozvíjet, jsou: specializované zájmové kroužky, rozmanité typy soutěží a olympiád, letní tábory pro nadané, korespondenční semináře pro nadané, různé typy programů - výcvikové a tréninkové kurzy. V Bílé knize se uvádí, že *„nabídka činností a péče o nadané by měla být zajišťována a podporována z několika úrovní: z úrovně rodiny, která by měla mít největší zájem na rozvoji svého člena a měla by hledat příležitosti pro jeho rozvoj, z úrovně státní a veřejné správy (státní, regionální a obecní vzdělávací, kulturní,*

³⁰ HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 40. ISBN: 978-80-86723-25-9.

³¹ HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 52. ISBN: 978-80-86723-25-9.

sportovní aj. instituce jednotlivých resortů), která by měla zajišťovat a koordinovat celý systém rozvoje nadaných jedinců, a z úrovně nestátních subjektů (občanská sdružení, nadace, soukromé právní subjekty atd.), které základní systém doplňují.“³²

Mimořádně nadaným dětem, by měl stát nabídnout přístupný vzdělávací systém, možnost studovat paralelně více škol či jiné formy mimořádného vzdělávání.

Minimálně stejnou měrou, jakou se stát snaží vycházet vstříc handicapovaným dětem, by měl uspokojovat i potřeby dětí výrazně nadaných.

„Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, tedy dětí, které bez individuálního speciálně pedagogického přístupu jsou v procesu vzdělávání znevýhodněné a výrazně limitované z důvodu zdravotních či sociálních omezení, zaznamenává v posledních deseti letech kvalitativní posuny.“ (Tamtéž, s. 57)

Vzdělávání nadaných dětí vyžaduje učitele, kteří projdou povinnými kurzy práce s takovými žáky. Měli by znát relevantní výukové metody naučit se pracovat sami na sobě. Zejména rozvíjet svou inteligenci (sociální, emocionální), neboť při práci s mimořádně nadanými dětmi se často dostanou do situací, kdy žák předčí učitele.

Varianty vzdělávání nadaných, které se v dnešní době používají, jsou dvě: akcelerační a enrichment. Akcelerační (urychlující) varianta vzdělávání urychluje, zkracuje jeho dobu. K urychlujícím variantám patří:

- předčasný nástup do školy,
- nástup do druhého ročníku školy,
- přeskokování ročníků,
- ukončení výuky daného předmětu za kratší dobu,
- docházka na výuku určitého předmětu na vyšší stupeň školy
- výuka podle individuálního vzdělávacího plánu,
- systém vzdělávacích předmětů.

³² Administrator. *Bílá kniha – národní program rozvoje vzdělávání v České republice* [online]. © 4. 12. 2002/27. 7. 2015 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-formuje-vladni-strategie-v-oblasti-vzdelavani-strategie-odrazi-celospolecenske-zajmy-a-dava-konkretni-podnety-k-praci-skol>

Enrichment (obohacující) varianta je postavená na rozšiřování, obohacování a prohlubování učiva. Podrobnější výklad učiva, by měl nadaný student zvládnout za stejnou dobu jako ostatní děti běžný. Tato varianta využívá následující metody:

- samostatné studium,
- individuální vzdělávací plán,
- projektové vyučování,
- skupinové vyučování,
- účast na výuce ve vyšším ročníku,
- přítomnost pomocníka – konzultanta učitele ve třídách,
- systém volitelných předmětů.

Základní vzdělávací nabídka pro nadané žáky obsahuje: akcelerační programy, obohacující programy, skupinové programy a individuální programy. Tyto programy, podporují rozvoj zájmů a schopností dítěte. Akcelerační programy umožňují rychlejší postup ve vzdělávání a jsou využívány především matematickými talenty. Obohacující programy rozšiřují a prohlubují učivo běžného kurikula. Skupinové programy (pozor, nezaměňovat se skupinovým vyučováním) sdružují nadané žáky různého věku. Setkáváme se s nimi například v některých mimoškolních kurzech, které se zaměřují především na rozvoj uměleckého či sportovního nadání. Individuální programy jsou orientovány na potřeby konkrétního nadaného dítěte a zahrnují tvorbu individuálního vzdělávacího plánu.

„Je třeba zdůraznit, že současně s tvorbou adekvátního školního vzdělávacího prostředí by měla být věnována pozornost rozvoji spolupráce s rodinou nadaného dítěte.“³³

³³ HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007, s. 62. ISBN: 978-80-86723-25-9.

4 ŘÍZENÍ ORGANIZACE

Pro řízení organizace je nutné dlouhodobé strategické plánování. Podle Koubka je třeba chápat strategii organizace a strategii řízení organizace v kontextu se strategií řízení lidských zdrojů. „*Strategické řízení lidských zdrojů je praktickým vyústěním personální strategie organizace. Je to konkrétní aktivita, konkrétní úsilí směřující k dosažení cílů obsažených v personální strategii,*“³⁴ uvádí Koubek.

Armstrong pod pojmem řízení lidských zdrojů (ŘLZ) chápe „*strategický a logický promyšlený přístup k řízení toho nejcennějšího, co organizace mají – lidí, kteří v organizaci pracují a kteří individuálně i kolektivně přispívají k dosažení cílů organizace.*“³⁵

Častorál rozděluje podobu ŘLZ na „měkkou“ a „tvrdou“. Měkká podoba „*se zaměřuje na komunikaci, motivování a vedení lidí*“, tvrdá podoba „*vychází z lidí jako zdrojů konkurenční výhody.*“³⁶

Barták ve své knize uvádí, že se ŘLZ vykonává ve spojení se strategickým plánováním firemní kultury. Pojmu strategie rozumí jako procesu, který má strategický záměr. Strategie je založena na zdrojích, které jsou spojené nebo přidělené k potřebám či příležitostem organizace. Dále hovoří o tom, že je strategie „*vyjádřena ve strategických cílech a formulována a realizována pomocí strategických plánů v procesu strategického řízení*“.³⁷

³⁴ KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2005, s. 24. ISBN: 80-7261-033-3.

³⁵ ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, s. 27. ISBN 978-80-247-1407-3.

³⁶ ČASTORÁL, Z. *Základy moderního managementu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2009, s. 92. ISBN 978-80-86723-76-1.

³⁷ BARTÁK, J. *Personální řízení, současnost a trendy*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2011. ISBN 978-80-7452-020-4.

Podle Koubka, by mělo strategické řízení organizace, řešit následující otázky:

1. *„Jakou podnikatelskou filosofii si chce organizace vytvořit, jaké chce mít poslání a jakou roli si přeje hrát na trhu či ve společnosti?*
2. *Jakým pozitivním a negativním vnějším faktorům musí organizace čelit?*
3. *Jaké jsou přednosti a nedostatky organizace?*
4. *Jakých cílů chce organizace dosáhnout?*
5. *Jak chce těchto cílů dosáhnout? “³⁸*

4.1 PYRAMIDA VITALITY

Plamínek, nás v knize *Vedení týmů, lidí a firem*, seznamuje s tzv. pyramidou vitality, která podle něj *„umožňuje vnímat strategii firmy na cestě za úspěchem jako posloupnost na sebe navazujících úloh.“³⁹* Díky této pyramidě může firma úspěšně zasahovat v problémových oblastech. Pyramida se skládá ze čtyř následujících pater:

1. **Užitečnost** – firma musí být někomu užitečná, potřebná, musí mít smysl. Zákazník by měl být ochotný za její produkty zaplatit, zaměstnanec investovat čas a majitel peníze. Užitečnost je základní část pyramidy. Ptáme se: Máme co nabídnout? Víme, proč a komu?
2. **Efektivita** – důležité je být efektivnější než ostatní a mít pořádek v procesech, v nichž vznikají produkty. Ptáme se: Není to zbytečně nákladné?
3. **Stabilita** – vede k ní vybudování funkčního systému zpětných vazeb. Ptáme se: Umíme se vyvarovat se změnami a potížemi?
4. **Dynamika** – firma by měla sama vyvolávat změny a být jejím původcem. Nachází se na vrcholu pyramidy. Ptáme se: Dokážeme řídit změny a ovlivňovat vývoj?

³⁸ KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2005, s. 24. ISBN: 80-7261-033-3.

³⁹ PLAMÍNEK, J. *Vedení lidí, týmů a firem. Praktický atlas managementu*. 2. přepracované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2005, s. 14. ISBN: 80-247-1092-7.

4.2 DEFINICE POTŘEB

Hierarchie potřeb podle proslulého psychologa Abrahama Maslowa patří k nejznámější definici. Tato pyramida, která existuje v řadě mutací, byla poprvé popsána v roce 1954 v knize *Motivation and Personality*.

Častorál ve své knize píše, že „pyramidové uspořádání naznačuje, že člověk (lidé) se snaží nejprve uspokojovat fyziologické potřeby jako základní potřeby své a své rodiny. Poté se snaží uspokojovat potřeby vyšší.“⁴⁰

Hierarchie potřeb podle A. Maslowa:

1. fyziologické potřeby,
2. potřeby bezpečí a jistoty,
3. potřeby sociální,
4. potřeba uznání osobnosti,
5. potřeby seberealizace.

Plamínek ve své publikaci upravil pyramidu potřeb A. Maslowa následně:

1. **Přežití** – zabezpečením základních biologických potřeb, dochází k přežití jednotlivce.
2. **Bezpečí** – pokud máme zaručeno přežití, můžeme se zaměřit na vlastní bezpečnost.
3. **Příslušnost** – snažíme se patřit do určité skupiny lidí, takže hledáme skupinu (rodina, přátelé, komunita, tým, firma), do které bychom se mohli zařadit.
4. **Výlučnost** – snažíme se vyniknout, získat uznání či výjimečné postavení v prostředí, kam patříme.
5. **Smysl** – pokud jsme všechny tyto potřeby naplnili, obvykle dochází k seberealizaci, osobnímu rozvoji nebo širšímu sebeuplatnění.

Všechny tyto body na sebe navazují a vytvářejí pyramidu. Bez ukojení základních biologických potřeb nemůžeme ukojit ostatní.

⁴⁰ ČASTORÁL, Z. *Základy moderního managementu*. 1.vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2009, s. 99. ISBN 978-80-86723-76-1.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST LA SOPHIA

Obecně prospěšná společnost La Sophia (La Sophia, o. p. s.), dříve Občanské sdružení La Sophia, je charitativní organizace, která pomáhá hudebně a sportovně talentovaným dětem, které jsou v ústavní péči nebo ze sociálně slabých, znevýhodněných rodin. Nevěnuje se pouze dětem z České republiky, ale od prvopočátku i talentovaným dětem ze Slovenska. Hlavním důvodem je osoba zakladatelky, která ze Slovenska nejen pochází, ale je zde doposud často pracovně činná.

La Sophia, o. p. s. úzce spolupracuje se všemi dětskými domovy České a Slovenské republiky. Funguje již desátým rokem.

Primárním cílem společnosti je především podpora vzdělávání vybraných dětí. Kromě okamžitého efektu – děti mohou rozvíjet svůj talent -, tak činnost společnosti napomáhá i možnému budoucímu profesnímu uplatnění svých chráněnců. Zakladatelkou a ředitelkou je mediálně známá zpěvačka a herečka Yvetta Blanarovičová. Až do roku 2012 se La Sophia specializovala pouze na hudebně talentované děti. Poté začala podporovat také sportovně nadané děti se zaměřením na fotbal.

V České republice i na Slovensku má společnost řadu ambasadorů, kteří díky svému oboru pomáhají podporovat talentované děti v uskutečňování jejich snů. Jednotliví ambasadoři jsou rozděleni do oborů a podoborů podle toho, v jakém odvětví se sami pohybují. Hudebně talentované děti jsou rozděleny podle věku a zaměření. Mimo podoboru zpěv zde funguje i podobor hra na hudební nástroj. Pro tyto talentované děti Yvetta nachází nejprestižnější hudebníky, režiséry, producenty, skladatele, dirigenty, pedagogy, nebo například i ředitele významných hudebních festivalů z České i Slovenské republiky. K nejangažovanějším hudebním ambasadorům patří:

Jana Balašová, hlasová korepetitorka a profesorka Pražské konzervatoře, Radek Balaš, divadelní režisér, Jaromír Boháč, ředitel hudebního festivalu v Českém Krumlově, Bára Basiková, zpěvačka, Petr Chromčák, dirigent, David Koller, zpěvák, skladatel a bubeník, Vratislav Kříž, operní zpěvák a pedagog, Janek Ledecký, zpěvák, skladatel a producent, Petr Malásek, hudební skladatel a klavírista, Oskar Rózsa, skladatel, dirigent a producent, Sisa Sklovská, zpěvačka, Ondřej Štveráček, jazzový saxofonista a

pedagog, Jan Talich, houslový virtuos, dirigent a pedagog, Pepa Vojtek, zpěvák a frontman skupiny Kabát.

Oficiální tváří a hlavním ambasadorem za oblast hudby je zpěvák, skladatel a producent Michal David.

Sportovní ambasadoři, jsou hráči evropských, českých a slovenských extraligových fotbalových týmů, ostřílení internacionálové, ale i trenéři a skauti jednotlivých týmů. Patří k nim například: Antonín Barák, trenér mládeže FK Příbram, Aleš Čvančara a Václav Černý, trenéři české reprezentace do 16 let, Pavel Hoftych, trenér české reprezentace do 18 let, František Straka, hráč a trenér s mezinárodními zkušenostmi, Jiří Strnad ml, trenér dětí SK Slavia Praha, Dušan Tittel, prezident Unie ligových klubů SK. Dušan Tittel. Dále bývalí i současní fotbaloví hráči Miroslav Baranek, Kamil Čontofalský, Marek Jankulovski, Martin Latka, Tomáš Řepka, Milan Škoda, Stanislav Vlček a další.

Hlavním ambasadorem a tváří La Sophia v oblasti fotbalu je bývalý fotbalový internacionál Tomáš Ujfaluši.

Z populárních osobností jmenujeme ještě herečky Jiřinu Bohdalovou a Ivu Janžurovou, zpěvačku Helenu Vondráčkovou nebo režiséra Zdeňka Trošku.

Hlavním a mezinárodním projektem společnosti je Talent La Sophia.

6 TALENT LA SOPHIA

Stěžejní projekt Talent La Sophia běží již 7. rokem. Tento projekt se stará o hudebně a sportovně talentované děti a finančně podporuje rozvoj jejich nadání. Věkové rozmezí hranice hudebně nadaných dětí, které mohou být přijaty, je 8 až 18 let. Rozmezí fotbalově nadaných dětí 8 až 15 let. Společnost však může udělit výjimku a podpořit mladší nebo starší děti.

Projekt Talent La Sophia zahrnuje:

- casting Talent La Sophia,
- soustředění Talent La Sophia,
- Galakonzert Talent La Sophia.

Talentované děti, které jsou při castingu vybrány odbornou porotou, se automaticky účastní desetidenního letního soustředění Talent La Sophia. Zde je každé dítě nezávisle průběžně hodnoceno několika odborníky. Hodnocení není pouze míra talentu, ale také další faktory, např. aktivita, schopnost integrace, pozitivní myšlení. Hudebně nadané děti musejí v průběhu soustředění zvládat náročné úkoly, aby se mohly po závěrečném vyhodnocení a následném rozřazení zúčastnit Galakonzertu Talent La Sophia. Díky účasti na Galakonzertu se mohou dostat do projektu.

Pro sportovně talentované děti je letní soustředění rozhodujícím faktorem, zda se umístí v projektu Talent La Sophia. Jednotliví sportovní ambasadoři tam během deseti dnů trénují i bodově posuzují mladé fotbalisty. Na galakonzertu jsou vyhlášeni vítězové jednotlivých věkových kategorií. Děti z obou zájmových oblastí, které stanou na pomyslných stupních vítězů, se stávají frekventanty projektu Talent La Sophia.

Dětem, které jsou do projektu Talent La Sophia zařazeny, jsou hrazeny veškeré náklady spojené se vzděláváním v jejich oboru.

Frekventanti získávají:

- 100% úhradu školného, kurzového apod. základních uměleckých škol, nebo konzervatořích;
- 100% úhradu poplatků ve vybraných sportovních fotbalových klubech;
- 100% úhradu nákladů na sportovní výbavu (oblečení, míče apod.);
- 100% úhradu hudební výbavy (nástroje, oblečení apod.);

- 100% úhradu nákladů na dopravu a ubytování (v případě studia či sportovní činnosti mimo bydliště);
- zajištění spolupráce s profesionálními sportovními fotbalovými kluby, trenéry apod.;
- zajištění spolupráce s profesionálními hudebníky, pedagogy apod.;
- účast na Mezinárodním hudebním festivalu La Sophia;
- účast na Galakonzertu La Sophia;
- účast na Galavečeru La Sophia;
- účast na letním soustředění La Sophia;
- částečnou úhradu návštěv fotbalových zápasů, souvisejících s jejich fotbalovou klubovou činností;
- částečnou úhradu návštěv hudebních vystoupení, souvisejících s jejich studiem v daném oboru;
- úhradu případných kurzů souvisejících s jejich činností (trenérské apod.).

Z titulu své funkce vybírá Yvetta Blanarovičová každým rokem také několik dalších dětí, které se sice do projektu nedostaly, ale z určitých důvodů je chce nadace i nadále alespoň částečně finančně podporovat.

Zájem společnosti je však mnohem širší, než je schopen zachytit uvedený výčet. O „své“ děti se stará celoročně, sleduje jejich vývoj, docházku škol a kurzů, studijní průměr (je stanovena hranice, kterou by neměly překročit). Zajímá se, zda nemají osobní problémy doma, v dětském domově, náhradní rodině.

Projekt pomáhá i řadě dětí, které se kvůli fyzickému či psychickému handicapu nemohou zúčastnit letního soustředění, slavnostního Galakonzertu Talent La Sophia a v některých případech ani prvotního castingu. Projekt Talent La Sophia se o těchto handicapovaných dětech dozvídá díky snaze rodičů či opatrovníků.

Příklad:

Společnost obdržela dopis maminky těžce nemocné dcery s velkým klavírním nadáním. Matka vyličila nelehkou situaci, ve které se nacházejí, prosila o pomoc. Přiložila lékařskou zprávu. Dívka, držitelka průkazu ZTP, bojovala (a doposud bojuje)

s následujícími diagnózami: autismus s psychomotorickou retardací, těžká myofunkční porucha ADHD, dysgrafie, vývojová dysfázie, dysartrie, oční vada, špatné držení těla, skolióza, hrudní kyfóza, vadný svalový korzet.

Společnost si informace o dívčině talentu ověřila v základní umělecké škole u jejího hudebního pedagoga. Na základě doplněných informací a uskutečněného setkání talentované dívky s Yvettou Blanarovičovou, se správní rada rozhodla, že dívku finančně podpoří.

Počty podporovaných dětí z České a Slovenské republiky v letech 2009-2014:

- V roce 2009 se castingu zúčastnilo 90 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 30 dětí, 20 postoupilo do finále.
- V roce 2010 se castingu zúčastnilo 110 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 50 dětí, 25 postoupilo do finále.
- V roce 2011 se castingu zúčastnilo 100 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 40 dětí, 25 postoupilo do finále.
- V roce 2012 se castingu zúčastnilo 120 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 45 dětí, 25 postoupilo do finále.
- V roce 2013 se castingu zúčastnilo 190 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 70 dětí, 45 postoupilo do finále.
- V roce 2014 se castingu zúčastnilo 170 dětí, do užšího výběru se probojovalo přibližně 80 dětí, 50 postoupilo do finále.

6.1 CASTING TALENT LA SOPHIA

Výběrová kola (castingy) Talentu La Sophia každoročně probíhají na přelomu května a června. Pro hudebně talentované děti (zpěv, hra na hudební nástroj) se konají v krajských městech České a Slovenské republiky (v Praze, Brně, Ostravě, Bratislavě, Košicích a navíc ještě v Prievidzi). V předchozích letech se stávalo, že byl vzhledem k malému množství přihlášených dětí, v některých městech casting zrušen a spojen s castingem v nejbližším krajském městě. Děti, které se chtějí castingů zúčastnit, musejí nejpozději do konce února zaslat přihlášku, v níž uvedou vybrané město, kam chtějí dorazit. Produkce společnosti jim pošle informace, kde přesně a v kolik hodin se casting koná.

6.1.1 PRŮBĚH CASTINGŮ

Castingy hudebních talentů probíhají v základních uměleckých školách (ZUŠ), které s La Sophií spolupracují. Dítě dostane pořadové číslo, s nimž předstoupí před porotu složenou z ambasadorů, učitelů hudby či ředitelů ZUŠ. Zazpívá či zahraje na hudební nástroj 2 až 3 vybrané písničky (skladby), případně je přezkoušeno z dalších hudebních dovedností (intonace, rytmus atd.). Porota se musí ujistit, zda uchazeč splňuje podmínky přijetí a zda se chce hudbě věnovat naplno. Na castingu se totiž často objeví řada talentovaných dětí, jejichž zájem je více než povrchní. Tato společnost však nemá zájem a dostatek financí podporovat a rozvíjet takové děti.

Uchazeč musí být členem sociálně slabé rodiny, případně chovancem dětského domova či dítětem v náhradní rodinné péči apod. Tyto informace si společnost ověří ještě před soustředěním. Každý postupující musí zaslat potvrzení ze sociálního úřadu, pod nějž spadá. Děti obdrží poštou písemné vyrozumění, zda v castingu uspěly. Jsou jim zaslány informace, kde a kdy se bude konat letní soustředění, které připraví děti na Galakonzert Talent La Sophia.

Casting fotbalistů se koná pouze jeden v Praze (jinak není možné zajistit přítomnost předních fotbalových ambasadorů). Letošní proběhl ve Fotbalovém centru mládeže AC Sparta Praha. V porotě, která rozhodovala o výběru talentovaných fotbalistů na letní soustředění Talent La Sophia 2015, byli: Antonín Barák, Václav Černý, Aleš Čvančara, Marek Jankulovski, Miloslav Strnad, Roman Týce a Tomáš Ujfaluši.

Každý zájemce dostane pořadové číslo a je zařazen do své věkové kategorie. U každé kategorie se vystřídají jmenovaní ambasadoři a postupně ohodnotí výkony mladých kandidátů. Další postup je shodný s hudebně nadanými dětmi. Adepti jsou o výsledku castingu rovněž zpraveni písemně, a to jak v případě kladného, tak záporného výsledku. Úspěšní jsou povinni doložit svou sociální situaci potvrzením příslušného úřadu atd.

Do výběru sportovně nadaných dětí ředitelka společnosti Yveta Blanarovičová nezasahuje, plně důvěřuje profesionálům.

6.2 VYHLEDÁVÁNÍ TALENTOVANÝCH DĚTÍ ZE SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH RODIN A DĚTSKÝCH DOMOVŮ

La Sophia se snaží vyhledávat talentované děti především v oblastech, v nichž žije značné množství sociálně znevýhodněných rodin. Na základě spolupráce s mediální agenturou a jejich pomocného průzkumu, jsou vytvořeny a v problémových oblastech šířeny letáky. Lokality s vysokým počtem sociálně znevýhodněných rodin jsou v České republice například: severní Morava, Jeseníky, Krnovsko, oblasti kolem hranice s Polskem, jižní Morava, Teplicko, severní Čechy. Oslovit příslušné rodiny v těchto místech však není úplně snadné. Pokud se tiskové materiály dostanou na úřady práce nebo k terénním pracovníkům, kteří do rodin docházejí, vznikne alespoň reálná naděje, že se dostanou do správných rukou. I ta je však dosti diskutabilní. Sociální pracovníci jsou v citlivých oblastech přetížení. Propagaci castingů chápou jako marginální činnost, kterou nemají v popisu práce. Zdržuje je od řešení zásadních problémů znevýhodněných. Viděno jejich optikou, jde o pochopitelnou reakci. La Sophia však nedisponuje prostředky na zajištění profesionálního roznosu. Navíc by šlo o neefektivní investici. Jen sociální pracovníci, kteří své klienty znají, mohou leták předat právě těm rodinám a dětem, jimž může pomoci.

Vyhledání hudebně talentovaných dětí v ZUŠ nepřináší kýžené výsledky, protože je vesměs navštěvují děti z funkčních rodin bez zásadních problémů.

Zdálo by se, že ideálním místem pro hledávání sociálně znevýhodněných talentů jsou dětské domovy. La Sophia každý rok obvolá a tiskovými materiály obešle všechny dětské domovy na území České a Slovenské republiky. Lidský faktor je však i v těchto institucích nevyzpytatelný. Vedení domovů si často nechce komplikovat život. Z tohoto důvodu vedení odmítá talentované dítě na casting nebo do projektu pustit.

Jeden příklad z mnoha obdobných: Pracovník společnosti La Sophia zavolal do nejmenovaného dětského domova, zda v něm mají nějaké hudebně nebo fotbalově talentované děti. Ředitel jej ujistil, že nikoli. Pár dní poté La Sophii přes Facebook, zkontaktovaly právě děti z tohoto domova. Chtěly se zúčastnit castingu, ale nevěděly, jak na to. Ředitel popřel zájmy svých chovanců z čiré lenosti. Musel by jim zajistit dopravu, v případě úspěchu vyřídit administrativu spojenou s účastí na soustředění.

V jiném dětském domově ředitel argumentoval, že nepovažuje za přípustné, aby se talentované děti z jeho ústavu měly lépe než netaentované.

Zkušenosti ukazují, že základním problémem společnosti La Sophia je právě vyhledávání a oslovování nadaných dětí, které splňují kritérium sociální potřeby.

Management dětských domovů často nedokáže pochopit, že La Sophia podporuje individuality. Domnívají se, že dětem nakoupí počítačové vybavení, pošle všechny chovance k moři apod.

Mecenášství, stipendia pro nemajetné studenty a jiné formy individuální podpory nadaných jedinců bývaly normálním společenským jevem. La Sophia se po čtvrtstoletí „rovnosti všech se všemi“ stále potýká s chápáním takřka masové pomoci jako jediné správné.

Dalším z problémů je zneužívání poskytnuté pomoci. V počátcích projektu mnohdy rodiče La Sophii lhali. Tvrdili, že dítě financovaný kroužek navštěvuje, jenže opak byl pravdou. Zasláné finanční prostředky využívali k uspokojování vlastních potřeb. La Sophia proto nyní v řadě případů zasílá peníze přímo ZUŠ (po předchozí dohodě) či jiným vzdělávacím/tréninkovým institucím. Hradí-li školné/kurzovné rodiče, La Sophia je proplácí až zpětně, tj. po zaslání výpisu z účtu či jiného potvrzení o provedené platbě.

Překážkou podpory sociálně znevýhodněných nadaných dětí je rovněž stávající legislativa. I když rodič fakticky o dítě nepečuje, stačí, když o něj v limitech určených zákonem projeví zájem (např. pošle pohled) – a není možné nezletilého převést do náhradní rodinné péče.

6.3 SOUSTŘEDĚNÍ TALENT LA SOPHIA

Soustředění Talent La Sophia (letní akademie Talent La Sophia) se v roce 2015 konalo již posedmé. Obvykle se jej zúčastní přibližně padesát sportovně a hudebně talentovaných dětí, které prošly výběrovými castingovými koly a splnily podmínky přijetí. Soustředění je fyzicky i psychicky náročné. Ve sportovním komplexu hotelu S-centrum Benešov, kde se letní akademie již několikátým rokem koná, se v průběhu deseti dnů vystřídá řada hudebních a sportovních ambasadorů. Yveta Blarovičová, která camp vede, má na starosti oblíbenou ranní rozvíčku, po celý den poskytuje hudebně nadaným dětem pěvecké hodiny (i individuální), pomáhá s choreografiemi,

snaží se být všem dětem nápomocná i jako psycholog, zastupující rodič. Večer, když se všechny děti po celodenních aktivitách sejdou, se probírá pracovní den a tvoří přesný harmonogram dne následujícího. Nakonec Yveta vypráví pohádku, kterou si nenechávají ujít ani ti nejstarší. Děti, které jsou v projektu již několik let, hodnotí letní akademii jako nejoblíbenější akci roku. Každý rok se těší na staré i nové kamarády a báječné ambasadory, kteří se jim plně věnují.

V hotelovém komplexu mají děti k dispozici fotbalové hřiště, krytou fotbalovou halu, tréninkovou halu na badminton, několik tenisových, volejbalových a basketbalových hřišť a bazén. Dále dvě posilovny a velký taneční sál. Část objektu je každý rok přeměněna na hudební studio, ve kterém děti s ambasadory rozvíjejí své hudební nadání, zkoušejí s jednotlivými hudebníky i kapelou a nakonec natáčejí vybranou skladbu.

Díky La Sophii mají děti hrazenu veškerou výuku, ubytování, dopravu i stravu.

Během soustředění se také pořádá veřejná beseda s vedením nadace i ambasadory, která přiláká řadu novinářů, což je pro marketing La Sophie životně důležité. Několik besed si nenechal ujít ani hejtman středočeského kraje. Největšími lákadly jsou jak zpěvák a producent Michal David, tak světově známí fotbalisté Marek Jankulovski a Tomáš Ujfaluši. Otázky ambasadorem nekladou pouze novináři, ale vždy i přítomné děti z La Sophie.

Aktivity hudebně a sportovně talentovaných dětí jsou samozřejmě rozdílné. Společná je pouze ranní rozcvička. Fotbalisté po ní obvykle trénují (buď na venkovním hřišti, nebo v hale). Po obědě mají fotbalisté hodinový polední klid. V odpoledních hodinách jsou na programu posilovna, spinning, další fotbalový trénink a jiné sportovní aktivity. Všechny pod dohledem kvalitních fotbalových trenérů, špičkových hráčů nebo místních sportovních instruktorů.

V roce 2015 se tréninku mladých fotbalistů věnovali například: Antonín Barák, Aleš Čvančara, Václav Černý, Pavel Hoftych, Marek Jankulovski, Tomáš Ujfaluši, František Straka, Jiří Strnad ml. a Stanislav Vlček. Ambasadory se na soustředění postupně střídají, každý z nich bodově ohodnotí výkony jednotlivých fotbalistů. Na konci soustředění jsou body sečteny a výsledky vyhlášeny na Galakonzertu Talent La Sophia, který se v roce 2015 konal v Kongresovém sále hotelu Ambassador Zlatá Husa. Co

nejvyšší bodové hodnocení je pro mladé fotbalisty důležité. Jak již bylo uvedeno, umožní jim vstup do projektu Talent La Sophia, což jim v následujícím školním roce přinese úhradu veškerých finančních nákladů spojených s fotbalem a jeho výukou.

Program talentovaných dětí zaměřených na zpěv je rozmanitější a individuálnější. V dopoledních hodinách obvykle cvičí techniku zpěvu nebo se zúčastní hodin taneční choreografie. Po obědě jednotlivě zkoušejí své skladby s čtyřčlennou kapelou, u které se během dne mohou několikrát prostřídat. Pokud nemají jiný program, učí se texty písní, navštěvují hodiny hudební teorie nebo kondiční tréninky. Děti hrající na hudební nástroj navíc absolvují během individuální odbornou výuku hry na hudební nástroj.

Denní rozpisy aktivit, které jsou pro obě skupiny dětí velice pestré, jsou k nahlédnutí v příloze A, B pod názvem *rozpis hudba/ rozpis fotbal*.

Letní soustředění Talentu La Sophia je rok od roku programově propracovanější, časově náročnější a také delší. Dříve sedmidenní jarní soustředění bylo o 3 dny prodlouženo a přesunuto do letních měsíců. Každým rokem ve společnosti La Sophia o. p. s., přibývá ambasadorů, kteří se ve svém volnu nezištně zapojují do výuky.

6.4 GALAKONCERT TALENT LA SOPHIA

Galakonzert Talent La Sophia je vyvrcholením soustředění. Hudebně talentované děti na něm předvedou nacvičené písničky a skladby, na kterých pracovaly s Yvettou Blanarovičovou, její kapelou a dalšími hudebními ambasadory. Na konci Galakonzertu se finalisté dozví, zda byli přijati do mezinárodního projektu Talent La Sophia.

Poslední ročník Galakonzertu Talent La Sophia se konal 19. října 2015 v Kongresovém sále hotelu Ambassador Zlatá Husa na Václavském náměstí v Praze.

Přípravy na Galakonzert probíhají několik dní. Vyvrcholí v den konání, kdy se děti v místě konání akce sejdou s Yvettou Blanarovičovou a její kapelou již ráno a po celý den zkoušejí. Yvetta se plně věnuje dětem, její manažerka s týmem dobrovolníků zařizují ostatní: zasedací pořádek, sponzorské dary, ceny pro vítěze, občerstvení pro děti, kapelu a další spolupracovníky, květiny pro ambasadory apod.

6.4.1 SCÉNÁŘ VEČERA (PRŮBĚH GALAKONCERTU TALENT LA SOPHIA 19. ŘÍJNA 2015)

Slavnostního zahájení Galakonzertu se ujaly dvě dívky z projektu Talent La Sophia, které přivítaly všechny ambasadory a diváky v sále. Po úvodním zahájení byl promítnut krátký dokument ze soustředění. Představil projekt i pohnuté osudy „jeho“ dětí. Po dojemném leč pravdivém videu, zakladatelka a ředitelka La Sophie Yvetta Blanarovičová ve svém projevu připomněla nejdůležitější skutečnosti a události roku. Cituji:

- „ *Všechny naše děti studují na ZUŠ, středních školách a konzervatořích. Trénují v prestižních fotbalových klubech, nebo jejich přípravkách.*
- *Na akademii letos děti absolvovaly pět až šest fázových tréninků a náročnou výuku zpěvu a hudební teorie.*
- *Díky Marku Jankulovskému jsme mohli s dětmi letos v dubnu odjet do Milána a navštívit na slavném stadionu San Siro utkání klubu AC Milán.*
- *Díky Michalu Davidovi si naše děti mohly v červnu zazpívat v O2 Aréně na jeho koncertě. Navíc pro nás získal finanční dar.*
- *Zásluhou trenérů reprezentace Aleše Čvančary, Václava Černého, ředitele COERVER-COACHING pro ČR Tomáše Klečky a trenéra Jiřího Strnada ml. se povedlo jednomu z finalistů úspěšně absolvovat trenérský kurz – COERVER-COACHING úrovně 1.*
- *Díky podpoře magistrátu hl. města Prahy v čele s paní primátorkou Adrianou Krnáčovou a díky velké podpoře Středočeského kraje a zejména panu hejtmanovi Miloši Peterovi jsme mohli podstatně rozšířit naše aktivity.*“

Projev pokračoval přivítáním sportovních ambasadorů a vážených hostů, mezi kterými byli: Dušan Fitzel (manažer fotbalové reprezentace), Markéta Haindlová (předsedkyně České asociace fotbalových hráčů), Mgr. Šárka Chládková Tábořská (předsedkyně výboru pro oblast sociální a bytové politiky, bezdomovectví a protidrogovou problematiku městské části Praha 1), Ing. Jan Jarolím (starosta městské části Praha 9), Ing. Eva Kislingerová (náměstkyně primátorky hl. m. Prahy), Andrea Verešová (modelka).

Před koncertem bylo ještě poděkováno všem partnerům, kteří společnosti La Sophii pomáhají. Po poděkování byla představena kapela, která mladé zpěváky, zpěvačky a muzikanty doprovázela. Zpěváci soutěžili ve dvou věkových kategoriích. Děti hrající na hudební nástroj měly kategorii vlastní. Po odeznění skladeb sedmnácti dětí následovala přibližně půl-hodinová pauza, během níž zasedla odborná porota a vybrala vítěze. V každé kategorii byli tři umístění. Diváci měli během pauzy možnost hlasovat pro svého favorita, který získá cenu sympatie.

Po pauze následovalo vyhlášení vítězů sportovní oblasti, vybraných již na letním soustředění, poté vyhlášení nejlepších z oblasti hudební. Všechny děti, které byly oceněny, tím vstoupily do mezinárodního projektu Talent La Sophia. Navíc obdržely cenné dary a diplomy.

Ve „finále“ vystoupil Michal David, který za doprovodu všech dětí zazpíval jeden ze svých autorských hitů. Tečkou za večerem bylo závěrečné poděkování Yvetty Blanarovičové, zakladatelky a ředitelky La Sophia, o. p. s.

7 GALAVEČER LA SOPHIA

Galavečer La Sophia je další důležitou součástí La Sophia, o. p. s. Poprvé proběhl v roce 2008 a úspěšně pokračuje každým rokem. Hlavním důvodem a nejdůležitějším programovým bodem Galavečerů La Sophia je benefiční dražba, jejíž výtěžek putuje na vzdělávání a podporu talentovaných dětí ze sociálně znevýhodněných rodin a dětských domovů. Akce je pořádána pro partnery, sponzory a ambasadory společnosti a vystupují na ní mladí vítězové Galakonzertu Talent La Sophia. Jejich vystoupení, ale i další informace představují dražitelům nadaci, do které by měli investovat své peníze.

První Galavečer se konal v prostorách kaple Sacre Coeur v Praze. Později v hotelu Ambassador a novobarokním plesovém sále Boccaccio (Bohemia Hotel Praha), kde se v roce 2015 konal již 7. ročník. Nechyběla zde ani slavnostní tříchodová večeře.

Před začátkem nejdůležitější části večera (benefiční dražba) se všem zúčastněným promítne krátký dokumentární film o projektu Talent La Sophia a dětech, které jsou díky němu podporované. Video má pomoci vydražit co nejvíce peněz, které následně putují právě na podporu vzdělávání dětí z projektu. Během charitativní dražby nejsou dražena pouze umělecká díla vytvořena významnými českými a slovenskými umělci, ale také osobní věci darované ambasadory (podepsané fotbalové dresy, míče, kopačky, klávesy M. Davida). Do poslední dražby věnovali své artefakty např.: Dagmar Batthyány, Ivan Exner, Boris Jirků, Kristián Kodet, Jan Kristofori, Daniel Pešta, Olbram Zoubek a další.

8 MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL LA SOPHIA

Vítězové hudebního projektu Talent La Sophia mají unikátní možnost vystoupit s nejlepšími domácími i zahraničními hudebníky, což je pro ně další velká motivace a zážitek. Pro odbornou i laickou veřejnost je festival jedinečnou příležitostí objevit výjimečně hudebně talentované děti z dětských domovů a sociálně znevýhodněných rodin, a podpořit je.

Hlavním cílem Mezinárodního hudebního festivalu La Sophia je rozvoj hudebního povědomí nejen dospělého, ale především dětského publika České a Slovenské republiky. Dalším cílem je hledání nových talentů a podpora rozmanitých hudebních stylů a kultur. Pozvánku každoročně dostávají děti z dětských domovů, vstup zdarma mají i všechny děti do 15 let. Výtěžek z festivalu La Sophia je spolu se sponzorskými dary určen na podporu vzdělání talentovaných dětí z dětských domovů a ze sociálně znevýhodněných rodin.

První ročník se konal v roce 2008 ve Středočeském kraji na zámku v Dolních Beřkovicích. Na stejném místě proběhl i druhý ročník, tentokrát obohacený o aktivity typu malování, skákací hrad, psí show aj. Třetí ročník, který se konal v Praze na Ladronce, byl opět plný hudby, tance a zábavy. Připravený celodenní program spojený s autogramiádou známých osobností zahrnoval např.: besedy s filmovými pohádkovými bytostmi, face painting, nafukovací horolezeckou stěnu, umělecké dílny, různé typy soutěží a samozřejmě vystoupení hudebních kapel. Pro děti z dětských domovů a jejich doprovod byly občerstvení a doprava zdarma. Program čtvrtého ročníku v roce 2011 v Lucerna Music Clubu v Praze byl pouze hudební.

Mediálně známé osobnosti, které v rámci čtyř ročníků festivalu La Sophia vystoupily a podpořily tento projekt: Monika Absolonová, Jiřina Bohdalová, Ilona Csáková, skupina Čechomor, Petra Černocká, Gipsy.cz, Heidi Janků, David Koller, Janek Ledecký, Petr Muk, Vašo Patejdl, Viktor Preiss, Oskar Rózsa, Jana Švandová a Zdeněk Troška.

Od roku 2011 se Mezinárodní hudební festival La Sophia z finančních důvodů bohužel nekonal.

9 ŘÍZENÍ ORGANIZACE

Ve čtvrté kapitole, se zmiňuji o strategickém řízení organizace, které by mělo podle Koubka řešit následující otázky: (Tyto otázky jsem použila v rámci Obecně prospěšné společnosti La Sophia.)

1. *„Jakou podnikatelskou filosofii si chce organizace vytvořit, jaké chce mít poslání a jakou roli si přeje hrát na trhu či ve společnosti?”*
2. *Jakým pozitivním a negativním vnějším faktorům musí organizace čelit?*
3. *Jaké jsou přednosti a nedostatky organizace?*
4. *Jakých cílů chce organizace dosáhnout?*
5. *Jak chce těchto cílů dosáhnout?*⁴¹

Mottem společnosti La Sophia je čínské přísloví:

“Dáte-li potřebnému rybu, bude sytý jeden den. Naučíte-li ho ryby chytat, může jíst do sytosti celý život.”

K tomuto úsloví, které si jako své základní motto vzala zakladatelka společnosti Yvetta Blanarovičová, říká: *„Díky velkému úsilí mnoha organizací i jednotlivců je pro všechny děti v domovech „ryb“ dostatek. Možností naučit se je chytat se však bohužel stále nabízí poměrně málo.”*⁴²

Posláním obecně prospěšné společnosti La Sophia (dříve sdružení) je, že se již několik let tato společnost věnuje charitativním činnostem, které pomáhají talentovaným opuštěným dětem a dětem ze sociálně znevýhodněných rodin. La Sophia se zaměřuje především na lepší budoucnost těchto talentovaných dětí.

Vizi do budoucna, je neustále rozšiřování škály nabízené pomoci, počtu podporovaných dětí. A především zkvalitňování vzdělávacího programu. Pomoci většině dětí z programu na prestižní školy, zprostředkovat jim systematický rozvoj nadání a připravit je na vstup do profesního života. V roce 2016 chce La Sophia, o. p. s., začít

⁴¹ KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2005, s. 24. ISBN: 80-7261-033-3.

⁴² TOGGA a.s.. *Lasophia* [online]. 22. 12. 2015 [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: <http://www.lasophia.cz/o-nas/>

podporovat i pohybově, resp. tanečně nadané děti. Dle předběžných průzkumů je jich v dětských domovech značné množství. Realizace tohoto záměru si však vyžádá omezení počtu přijímaných hudebně nadaných dětí. Plán zakladatelky společnosti rozšířit La Sophii o sekci hokej, je nerealizovatelný, protože tento sport je velice finančně nákladný a našlo by se pouze malé množství dětí ze sociálně znevýhodněných rodin či dětských domovů, které by tento sport hrály.

Hlavní vizí a přáním zakladatelky společnosti je založení internátní školy, která by dětem umožnila uniknout z vesměs nepříznivého prostředí. Probíhala by zde celoroční výuka, během které by se děti vzdělávaly, rozvíjely svůj talent a studovaly to, co je nejvíce baví a pro co mají vlohy a dispozice.

Pozitivní vnější faktory této společnosti tkví především v kladném hodnocení veřejností. Kdo měl čest poznat tuto charitativní organizaci (a její zakladatelku), nesmírně ji chválí. Pozitivně je přijímána transparentnost, tj. „viditelnost“ výsledků. Sponzoři investující peníze jsou informováni o studijních výsledcích podporovaných dětí, na nejrůznějších akcích pořádaných během roku, mohou sledovat jejich pokroky. Díky La Sophii byla objevena řada talentovaných zpěváků, fotbalistů či muzikantů. Jedním z příkladů je vítězka soutěže Česko Slovensko má talent 2015.

K negativním faktorům – rizikům této společnosti patří především stále hrozící nedostatek finančních prostředků a jejich stále těžší získávání. Známí a úspěšní ambasadoři paradoxně některé potenciální sponzory odrazují. Domnívají se, že „hvězdy“ nadaci podporují i finančně, a tudíž by byl jejich příspěvek vlastně zbytečný. Primárním darem ambasadorů je však odbornost. La Sophia je ráda, že ve svých nabitých diářích vůbec najdou čas na tuto charitativní činnost a jsou ochotni jej dětem nezištně věnovat. Dávají víc než peníze – dělí se s dětmi o svůj um. Know-how, chcete-li. Požadovat po nich ještě štědré finanční příspěvky by bylo daleko za hranicí slušnosti.

Předností organizace je charismatická osobnost zakladatelky této společnosti Yvetta Blanarovičová. Jako oblíbená a uznávaná herečka a zpěvačka dokáže La Sophii mediálně zviditelnit. Ukotvila a dále zvyšuje povědomí veřejnosti o společnosti a její činnosti. Mediální „popularita“ přitahuje jak talentované děti, tak budoucí sponzory a partnery.

Obrovským rizikem je konkurence. Nadace přibývají, okruh firem a jedinců schopných a ochotných přispívat však roste pomalu. Pokud značný objem prostředků, které jsou na pomyslném dobročinném trhu k dispozici, odčerpají pseudocharity vítězek soutěží krásy a takzvaných celebrit, na smysluplné projekty neputuje tolik financí, kolik by mělo. Sponzoři v nadměrném množství charitativních projektů ztrácejí orientaci, obávají se zneužití svých darů.

Neuralgickým bodem je rozšíření působení La Sophie do dalších zemí Visegrádské čtyřky (Polsko a Maďarsko), které by vedlo k multikulturnímu propojení a rozvinulo možnosti vzdělávání. Dětem by se umožnilo poznat odlišné sousední kultury, naučit se jejich jazyky a mít větší možnost uplatnění se na zahraniční půdě. Naplnění této mise stále naráží na finanční bariéry. La Sophia by musela rozšířit tým, zabezpečit akvizice v zahraničí. Nabízí se myšlenka získání prostředků z EU, i pouhé vytvoření projektu, který by měl šanci uspět, je však velmi nákladnou záležitostí.

Cílem obecně prospěšné společnosti La Sophia je pomáhat a podporovat vzdělání sportovně a hudebně talentovaných dětí z dětských domovů a sociálně slabých (znevýhodněných) rodin. La Sophia nabízí těmto dětem systematické rozvíjení jejich nadání poskytnutím kvalitního vzdělání, a zároveň se je snaží dovést na prestižní školy v jejich oboru. Přípravuje je i na vstup do šoubyznysu, ve kterém by mohly v budoucnu zazářit. La Sophia dává tímto způsobem dětem co nejlepší přípravu na vstup do profesního života. Čerpání výhod je podmíněno výbornými studijními výsledky (průměr známek nesmí přesáhnout hranici 2,0). Samozřejmě je aktivní spolupráce se společností La Sophia, podávání informací o aktivitách, které děti vykonávají během roku, a konzultace vhodnosti dalších činností, než by případně chtěly své zájmové spektrum rozšířit. Děti, které nesplní tyto požadavky společnosti, jsou z projektu La Sophia vyřazeny.

9.1 PYRAMIDA VITALITY OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI LA SOPHIA

Ve čtvrté kapitole, se zmiňuji o pyramidě vitality organizací, kterou popisuje Plamínek ve své knize Vedení týmů, lidí a firem. Má čtyři výšková pásma, každé spojené s několika otázkami. Relevantnost odpovědí (optimální „naplnění“ pásma) vypovídá o

míře životaschopnosti posuzované instituce. Nyní se pokusím postavit pyramidu La Sophie, o. p. s.

1. Užitečnost – Užitečnost je základní a spodní část pyramidy. Ptáme se: Máme co nabídnout? Víme, proč a komu?

La Sophia nabízí pomoc a podporu, a to zejména formou vzdělávání. Poskytuje ji talentovaným dětem z dětských domovů a sociálně slabých (znevýhodněných) rodin. Jde o formu záchrany talentu, který by mohl být z důvodu nedostatečného finančního a citového zázemí promarněn. Organizace je užitečná nejen pro tyto talentované děti, ale také pro jejich rodiny. Rozvinutí talentu je přínosem pro jedince i společnost. La Sophia nabízí dětem kvalitní vzdělávání na prestižních školách, hradí jim veškeré náklady spojené s jejich vzděláváním. Umožňuje jim konzultace a tréninky s profesionálními trenéry i věhlasnými internacionály, odborné rady od hudebních pedagogů, režisérů i samotných aktivních hudebníků.

2. Efektivita – Ptáme se: Není to zbytečně nákladné?

Minimalizace provozních nákladů je v La Sophii nástrojem maximalizace prostředků směřujících k potřebným dětem. Efektivně a individuálně přistupují ke všem dětem a ke všemu, co je s nimi spjato. Každý výdej, spolupráce, ale i harmonogram musí být řádně promyšlen. Vzdělávání a rozvoj talentovaných dětí provádějí odborníci z jednotlivých sfér. Sportovně nadaným dětem se věnují profesionální trenéři a špičkový fotbalový hráči. Hudebně nadaných dětem se pro změnu věnují výborní muzikanti, zpěváci, profesori, ale i producenti a hudební režiséři. Díky odborníkům, kteří se věnují těmto dětem, je výuka propracovaná a velice efektivní. Účast odborné poroty při castinzích je důležitá, protože pouze oni dokáží posoudit kvalitu a talent těchto dětí. Děti z projektu Talent La Sophia jsou během celého roku pod odborným dohledem a nepodnikají žádné neuvážené kroky bez svolení organizace.

3. Stabilita – Ptáme se: Umíme se vyvarovat se změnami a potížemi?

Stabilita společnosti je postavena především na managementu změn. Management je neustále připraven reagovat na vnější či vnitřní podněty (pozitivní i negativní) a využívat je ve svůj prospěch pro dosažení cílů společnosti. Finance, které jsou nejčastějším předmětem změn v této společnosti, dokáží přehodnotit dlouhodobé plány a vize. Finanční podpora sponzorů, ambasadorů a hejtmana Středočeského kraje, je pro

La Sophii životně důležitou. La Sophia každoročně pracuje s co nejnižším rozpočtem, aby se vyvarovala úvěru. Zásadně nezahajuje projekty, na něž nejsou zajištěny dostatečné finanční prostředky, čímž předchází potížím s akutním dofinancováním za nevýhodných podmínek, vynucenému ukončování projektů apod. Je si vědoma odpovědnosti vůči podporovaným dětem, kterým by např. výpadky ve financování mohly být životně osudové.

4. Dynamika – Dynamika se nachází na samém vrcholu pyramidy. Ptáme se: Dokážeme řídit změny a ovlivňovat vývoj?

Jak stabilita, tak i dynamika společnosti je postavena na managementu změn, který je pro La Sophii stěžejním řídicím nástrojem. Všechny pozitivní i negativní změny by měla společnost využívat ve svůj prospěch. Schopnost ovlivňovat vývoj je pro La Sophii existenční nutností. Společnost La Sophia musí ovlivňovat svůj vývoj. V poslední době je veliká poptávka ze strany dětských domovů po aktivitách pohybově (tanečně) talentovaných dětí, kterých je v těchto ústavech značné množství. Díky větší finanční podpoře hejtmána Středočeského kraje, je La Sophia pro nadcházející rok schopna otevřít a pokrýt další obor. Častá migrace dětí v dětských domovech způsobuje, že hudebně talentovaných dětí ubývá. Společnost se tak musí přizpůsobit těmto faktorům a umět ovlivňovat svůj vývoj.

9.2 PYRAMIDA POTŘEB OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

V své teoretické části zmiňují nejznámější hierarchii potřeb Abrahama Maslowa -, respektive pyramidu potřeb, jak ji ve své publikaci *Vedení lidí, týmů a firem* upravil J. Plamínek.

La Sophia je primárně zaměřena na uspokojování potřeb nezletilých klientů v pátém, tedy vrcholovém pásmu pyramidy. Je si však vědoma, že její úspěch v této oblasti „stojí“ na naplnění potřeb z nižších pásů. Proto naplňuje všechna.

1. Přežití – zabezpečením základních biologických potřeb, dochází k přežití jednotlivce.

Všechny děti ze sociálně znevýhodněných rodin z projektu Talent La Sophia mají značné finanční problémy. Rodiče často nejsou schopni uspokojit jejich základní

biologické potřeby (bezpečí, bydlení, teplo, jídlo). La Sophia jim přispívá například i na oblečení, po individuálním posouzení na to nejzákladnější, a to včetně potravin.

2. Bezpečí – pokud máme zaručeno přežití, můžeme se zaměřit na vlastní bezpečnost.

Mnoho dětí z La Sophie pocit bezpečí nikdy dříve nepoznalo. Společnost je pro ně „druhým domovem“, mnohdy ve skutečnosti jediným, který je jim pocit bezpečí schopen poskytnout.

3. Příslušnost – snažíme se patřit do určité skupiny lidí, takže hledáme skupinu (rodina, přátelé, komunita, tým, firma), do které bychom se mohli zařadit.

Přátelé, tým, komunita, rodina... La Sophia dokáže být pro své děti vším. Proto ji mají tak rádi.

4. Výlučnost – snažíme se vyniknout, získat uznání či výjimečné postavení v prostředí, kam patříme.

Díky projektu Talent La Sophia mají děti možnost uplatnit svůj talent, ukázat ho světu a být oceněni, pochváleni apod. nejpovolanějšími.

5. Smysl – pokud jsme všechny tyto potřeby splnily, obvykle dochází k seberealizaci, osobnímu rozvoji nebo širšímu sebeuplatnění.

Dosažení poslední mety v hierarchii potřeb je pro La Sophii velkou odměnou a radostí. Dát dětem život, ve kterém se budou seberealizovat a rozvíjet, je pro La Sophii jedním z hlavních cílů.

10 PŘÍBĚHY DĚTÍ Z LA SOPHIA

Příběhy dětí z La Sophie jsou bohužel velmi podobné. Pokud je položíte vedle sebe, tak se mnohdy může zdát, že je jeden životní příběh opisován od druhého. Základem všech příběhů bez rozdílu je neutěšená životní situace rodičů. Liší se pouze v tom, jestli si svoji situaci zavinili sami (alkohol, drogy, gamblerství) nebo se do ní dostali nechtěně (rozvod, vážná nemoc či úraz, nezaviněná ztráta zaměstnání).

Skutečná jména dětí jsou z důvodu zachování anonymity pozměněna.

Petr – toho času ve výchovném ústavu

Otec ve výkonu trestu, matka drogově závislá - těžká alkoholička, sestra pro krádeže a dětskou prostituci rovněž ve výchovném ústavu.

Jaroslav – toho času v pěstounské péči

Tři roky prožil v dětském domově, rodina o něj ztratila zájem, sestra je umístěna ve stejné pěstounské rodině.

Martina – toho času v pěstounské péči

Po narození odložena do babyboxu, do čtyř let v kojeneckém ústavu a dětském domově, sourozenci také v pěstounské péči.

Alexandra – toho času v dětském domově

Otec alkoholik a násilník, matka gamblerka. Dva roky v dětském domově, tři v pěstounské péči. Po úmrtí pěstounky vrácena do dětského domova. Rodina nejví zájem.

Maroš – toho času v dětském domově

Trpí několika poruchami osobnosti, proto byl umístěn do střediska výchovné péče. Matka o něj ztratila zájem.

Sabina – toho času (po dovršení dospělosti) žije sama

Její početná rodina žije v romské osadě na východním Slovensku. Oba rodiče nezaměstnaní a částečně negramotní. Od dětství až do puberty sexuálně zneužívaná bratranci a strýcem. Několikrát neléčená, nebo špatně léčená zranění, a to včetně roztržení poševního vchodu.

Většina rodičů a bohužel i někteří pracovníci dětských domovů si z počátku myslí, že jim La Sophia „pouze“ zviditelní jejich hudebně talentované dítě. Nechápují základní principy nadace. Tento přístup se odráží i v následujícím příběhu čtyř nesmírně talentovaných sester.

Božena, Marta, Helena a Mirka

Vyrůstaly v neúplné rodině, protože otec jednu z nich v dětství pohlavně zneužíval a byl za to násl. nepodmíněně odsouzen. Matka – prostitutka – každou chvíli měnila i s dětmi bydliště. Děti se do Talentu La Sophia dostaly přes svou učitelku. Všechny čtyři od nejútlejšího dětství krásně zpívaly, vyhrály několik školních soutěží. Nadace je přijala a začala jim platit hudební vzdělání v uměleckých školách. Dívky se nadále co půl roku stěhovaly. Příbuzní nejevili o hudební vzdělání děvčat žádný zájem, a když, tak pouze za finanční odměnu, kterou jim nadace samozřejmě odmítala vyplácet. Několikrát se dívky zcela ztratily z očí. Když poté tajně La Sophii znovu oslovily, vyprávěly smutné příběhy. Byly zneužívány, aby zbytku rodiny zpěvem vydělávaly. V noci je příbuzní brali do barů, kde za peníze zpívaly a tancovaly pro návštěvníky. Matka nutila dcery masírovat starší pány za 20 EUR na hodinu. Když jí bylo ohroženo odebráním všech dětí, konečně se usadila. Nadále ovšem nechávala dcery bez dohledu i celé týdny. Dívky nakonec bydlely rok zcela samy, pouze s občasným dohledem strýce. Protože se situace zhoršovala, svěřily se Yvettě. Do nelehké situace zasáhla a v současné době je situace dívek stabilizovaná. Nejstarší – již zletilá – se o sestry, které jsou nadále v Talentu La Sophia, stará. Nadace jim hradí kroužky, hudební školy, soustředění, i koncerty. Dvě ze sester připravuje ke zkouškám na konzervatoř.

ZÁVĚR

Vedení a motivace nadaných dětí není jednoduchou záležitostí, kterou by mohl vykonávat každý. V první řadě by se měli o rozvoj schopností svých dětí starat rodiče. Kdo však pomůže nadaným dětem v dětských domovech? Dětem, jejichž rodiče jsou ve finanční tísní a odsunuli starost o potomky na vedlejší kolej, v horším případě se o ně nezajímají vůbec? Obecně prospěšná společnost La Sophia, jíž se věnuji v praktické části bakalářské práce, pomáhá těmto dětem rozvíjet jejich nadání, a otevírá jim tak cestu k lepšímu životu.

Teoretická část je založena na vymezení základních pojmů. Čerpá z kvalitní odborné literatury českých i zahraničních autorů, kteří se jednotlivým tématům pečlivě věnují ve svých odborných publikacích.

Cílem této práce bylo poodhalit talentované děti, které jsou ze sociálně znevýhodněných rodin a dětských domovů, a poukázat na jejich motivaci a vedení v rámci obecně prospěšné společnosti La Sophia. Cíl byl dle mého názoru splněn.

Praktická část popisuje obecně prospěšnou společnost La Sophia, její hodnoty, poslání, aktivity, problémy. La Sophia, o. p. s., se jako jediná z charitativních organizací zaměřených na děti koncentruje na systematické vzdělávání. Přípravuje účastníky svých projektů na studium na prestižních uměleckých či sportovních školách. Děti v péči La Sophie mají za sebou těžké životní osudy, které poodhaluji v závěru své praktické části. Konkrétními příběhy dokresluji specifika a úskalí práce společnosti La Sophia v sociální oblasti, dokladuji nutnost vypjatého pracovního nasazení a osobního angažování jejích představitelů a pracovníků.

Hlavní přínos této práce – poukázat na činnost obecně prospěšné společnosti La Sophia, její vedení a unikátní přínos dětem ze sociálně slabých rodin a dětských domovů – byl podle mého názoru také splněn.

Vizi nadace do budoucna, je rozšíření spektra činností nabízených hudebně či sportovně talentovaným dětem se slabým, nebo nulovým sociálním zázemím. Například můžeme uvést nově zvolený úkol nadace, a tím je aktivní spolupráce nadace s rodinou. Zároveň chce podporovat více těchto talentovaných dětí, zkvalitňovat jejich vzdělávací program,

umožnit jim studium na prestižních školách, zprostředkovat jim systematický rozvoj jejich nadání a umožnit jim kvalitní start do budoucna. V roce 2016 plánuje La Sophia zahájit podporu tanečních talentů, kterých je podle informací z La Sophia v dětských domovech větší množství.

La Sophia, o. p. s. nemá v České republice ani na Slovensku přímou konkurenci. Je opravdu výjimečná, a to jak svým posláním, tak mezinárodní působností. Pro děti, rodiče, pěstouny i vychovatele se v tuto chvíli jeví již nepostradatelnou.

Jsem velice ráda, že jsem tuto organizaci mohla poznat a ve své práci ji představit. Příležitost strávit několik dní s těmito dětmi na letním soustředění, pro mne bylo hlubokým zážitkem. Děti z La Sophie, jsou velice talentované, přátelské a vděčné za vše, co pro ně ředitelka La Sophia, její tým a odborní ambasadoři dělají. Všichni ambasadoři, kteří přijeli na zatím poslední letní soustředění pomoci rozvíjet talent těchto dětí, se jim plně věnovali a snažili se jim předat veškeré své odborné zkušenosti a rady. Vstřícnost a radost, se kterou všichni celé dny na soustředění pracovali, byla ohromující i odzbrojující zároveň. Osobní zkušenost, kdy mnozí z ambasadorů rušili své předem dohodnuté závazky, aby mohli být s dětmi déle, hovoří za vše. Pomáhat těmto životem zkoušeným dětem mě naplňovalo radostí, proto jsem se rozhodla ve spolupráci s La Sophií nadále pokračovat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů. 1.vyd.* Praha: Grada, 2007. 800 s. ISBN 978-80-247-1407-3.

BARTÁK, J. *Personální řízení, současnost a trendy. 1. vyd.* Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2011. ISBN 978-80-7452-020-4.

BERGER, P. L. *Pozvání do sociologie. 1. vyd.* Praha: Správa sociálního řízení FMO, 1991. 157 s. ISBN 80-85469-08-01.

COVEY, S. *8. návyk: Od efektivnosti k výjimečnosti. 2. vyd.* Praha: Management Press, 2015. ISBN 978-80-7261-359-5.

ČASTORÁL, Z. *Základy moderního managementu. 1.vyd.* Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2009. ISBN 978-80-86723-76-1.

DUNOVSKÝ, J. *Dítě a poruchy rodiny. 1. vyd.* Praha: Avicenum, 1986. 140 s. ISBN 08-040-86.

FOŘTÍK, V., J. FOŘTÍKOVÁ. *Nadané dítě a rozvoj jeho schopností. 1.vyd.* Praha: Portál, 2007. 128 stran. ISBN 978-80-7367-297-3.

GIDDENS, A. *Sociologie. 1.vyd.* Praha: Argo, 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.

HELUS, Z. *Sociální psychologie pro pedagogy. 1. vyd.* Praha: Grada, 2007. 208 s. ISBN 978-80-247-1168-3.

HŘÍBKOVÁ, L. *Základní témata problematiky nadaných. 1. vyd.* Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o., 2007. ISBN: 978-80-86723-25-9.

KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů. 3. vyd.* Praha: Management Press, 2005. ISBN: 80-7261-033-3.

KOVAŘÍK, J. *Náhradní rodinná péče v praxi. Praha: Portál, 2004. 167 s. ISBN 80-7178-957-7*

KRAUS, B. a V. POLÁČKOVÁ. et al. *Člověk-prostředí-výchova. 1. vyd.* Brno: Paido, 2001. ISBN: 80-7315-004-2.

- LANDAU, E. *Odvaha k nadání*. 1.vyd. Praha: Akropolis, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86903-48-4.
- LANGMEIER, J. a D. KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.
- MATĚJČEK, Z. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. 1. vyd. Praha: Portál, 1994. 98 s. ISBN 80-85282-83-6.
- MATĚJČEK, Z. a Z. DYTRYCH. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Ministerstvo zdravotnictví ČR a Psychiatrické centrum Praha: Galén, 1994. ISBN: 80-85824-06-X.
- MĚKOTA, K. a J. NOVOSAD. *Motorické schopnosti*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 175 s. ISBN 80-244-0981-X.
- MÜHLPACHR, P. *Sociopatologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 194 s. ISBN 978-80-210-4550-7.
- NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1996. 270 s. ISBN 80-200-0592-7.
- NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. 2.vyd. Praha: Academia, 1998. 336 s. ISBN 80-200-0628-1.
- PLAMÍNEK, J. *Vedení lidí, týmů a firem. Praktický atlas managementu*. 2. přepracované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. ISBN: 80-247-1092-7.
- SMĚKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti*. 1. vyd. Brno: Barrister&Principal, 2002. ISBN 80-85947-80-3.
- SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN: 80-7178-559-8.
- VACÍNOVÁ, M., D. TRPIŠOVSKÁ a M. FARKOVÁ. *Psychologie*. 2. rozšířené vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-008-2.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie 1. Dětství a dospívání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2005. ISBN: 80-246-0956-8.

VÁGNEROVÁ, M. *Současné psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Portál s.r.o., 2014. ISBN: 978-80-262-0696-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

Administrator. *Bílá kniha – národní program rozvoje vzdělávání v České republice* [online]. © 4. 12. 2002/27. 7. 2015 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-formuje-vladni-strategii-v-oblasti-vzdelavani-strategie-odrazi-celospolecenske-zajmy-a-dava-konkretni-podnety-k-praci-skol>

Český statistický úřad [online]. 24. 2. 2003/20. 12. 2014 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/41n2-02-ziskane_ze_sldb_2001-2_neuplne_rodiny

Český statistický úřad [online]. 20. 12. 2014 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/41n2-02-ziskane_ze_sldb_2001-1_uplne_rodiny

TOGGA a.s.. *Lasophia* [online]. 22. 12. 2015 [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: <http://www.lasophia.cz/o-nas/>

SEZNAM ZKRATEK

La Sophia o. p. s. – obecně prospěšná společnost La Sophia

ZUŠ – základní umělecká škola

ŘLZ – řízení lidských zdrojů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Rozpis fotbal (letní soustředění)I

Příloha B - Rozpis hudba (letní soustředění)..... II

Příloha A - Rozpis fotbal (letní soustředění)

FOTBAL 17.7. Pátek						
1	Čas		Skupina	Činnost	Místo	Lektor
	Od	Do				
	8:00	8:45	1 + 2	Rozcvička - strečink, jóga	Venkovní areál	Yvetta
	8:45	9:30	1 + 2	Snídaně	Jídelna	–
	10:00	12:00	1 + 2	Trénink	Hřiště u stadionu/ hala - dle počasí	V. Černý, A. Čvančara
	12:00	13:00	-	Oběd	Jídelna	-
	13:00	14:00	1 + 2	Polední klid	Pokoje	–
	14:00	15:00	1 + 2	Fitness	Spinning + posilovna	P. Chomát
	15:00	16:30	1 + 2	Trénink	Hřiště u stadionu/ hala - dle počasí	V. Černý, A. Čvančara
	16:30	17:00	-	Svačina		
	17:30	18:30	1 + 2	Fitness bazén	Bazén	Yvetta
	19:00	20:00	-	Večeře	Jídelna	-
	20:00	22:00	1 + 2	Volná aktivita		

Příloha B – Rozpis hudba (letní soustředění)

HUDBA		14.7. ÚTERÝ				
A	Čas		Skupina	Činnost	Místo	Lektor
	Od	Do				
	8:00	8:45	A + B	Rozcvička - strečink, jóga	Venkovní areál	Yvetta
	8:45	9:30	A + B	Snídaně	Jídelna	–
	9:30	12:00	A	Technika zpěvu	Taneční sál	Yvetta
	12:00	13:00	-	Oběd	Jídelna	–
	13:00	15:30	A	Technika zpěvu	Taneční sál	Yvetta
	15:30	16:30	A + B	Tanec	Taneční sál	Lektorka S Centra
	16.30	17:00	-	Svačina		
	17:00	19:00	A	Samo-výuka písní	Pokoje	–
	19:00	20:00	-	Večeře	Jídelna	-
	20:00	22:00	A + B	Volná aktivita		

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Debora Herzová

Obor: Řízení lidských zdrojů

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Jak vést a motivovat nadané děti

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 51

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů českých použitých zdrojů: 27

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 4

Vedoucí práce: PhDr. Marie Vacínová, CSc.